

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núm. 5. Abril-Desembre de 1990.

ORGUE DE L'ESGLÉSIA DE SANTA MARIA DE MAÓ. Dalt i Baix.

ALBA ILLI

ALBA ILLI

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núm. 5. Abril-Desembre de 1990.

SUMARI

DOCUMENTS DEL BISBE	72
COMUNICACIONS:	
· El Sr. Bisbe Antoni Deig i Clotet comunica el seu trasllat a la Seu de Solsona i els càrrecs d'Administrador diocesà i Delegat per a la Generalitat dels Afers.	
DESPEDIDA DEL BISBE ANTONI DEIG I CLOTET	
· Homilia pel Diumenge de Rams. Maó. 1990. «Mirau sempre endavant».	
· Homilia per a la Missa Crismal. Ferreries. 11-IV-90. «Els ulls posats en Jesús».	
· Homilia per al Dia de Pasqua a la Catedral. Ciutadella, 15-IV-90. «Per atansar-nos al món».	
· Paraules del Vicari General, Sebastià Taltavull Anglada, després de l'homilia de despedida.	
· Fragment de l'homilia pronunciada pel bisbe Antoni Deig dirigit a la diòcesi de Solsona, en la seva entrada a Solsona el dia 22 d'abril de 1990.	
ADMINISTRADOR APOSTÒLIC	82
· Decret de nomenament	
· Comunicat de Nunciatura Apostòlica al nou Administrador Apostòlic	
· Comunitat al Col·legi de Consultors.	
· Nomenament de Vicari General i confirmació dels càrrecs de Vicari Judicial, Canceller-Secretària i altres càrrecs de la Cúria i Diòcesi.	
DOCUMENTS DEL BISBE	86
· Amb motiu de les festes de Sant Joan, a Ciutadella.	
· Amb motiu de la solemnitat de Sant Pere i Sant Pau.	
· Amb motiu de les festes de la Mare de Déu de Gràcia, a Maó.	
· Missatge de Nadal de l'Administrador Apostòlic.	
VICARIA GENERAL	90
HOMILIES PRONUNCIADES PEL VICARI GENERAL DE LA DIÒCESI:	
· A Biniparratx (Sant Lluís), a la Trobada diocesana de Joves —Aplec de l'Esperit— en la festa de Pentecostès, dia 3 de juny de 1990.	

- Al Santuari de Maria Auxiliadora (Ciutadella), en la Inauguració del Curs Catequètic durant el Curset diocesà per a catequistes, dia 7 d'octubre de 1990.
- Al Seminari diocesà, en l'Eucaristia d'Obertura del curs 1990-91, dia 12 d'octubre de 1990.
- A la Catedral, la nit de Nadal, 24 de desembre de 1990.
- A l'església de Sant Francesc (Ciutadella), en la Vetla de la Pau la nit del dia 31 de desembre de 1990.

SECRETARIA GENERAL 103

NOMENAMENTS

ACTIVITATS DEL SR. BISBE ADMINISTRADOR APOSTÒLIC 104

SEMINARI DIOCESÀ 106

INAUGURACIÓ DEL CURS 1990-91

DELEGACIONS DIOCESANES 110

MISSIONS:

- Carta del Vicari General als missioners.

CATEQUESI:

- Enquesta als catequistes de Menorca.
- Assemblea dels catequistes.
- Resultats de l'enquesta. Aspectes més destacats.
- Carta del Bisbe electe de Solsona als catequistes.

ECONOMIA:

- Col·lectes extraordinàries de l'any 1990.

NECROLÒGICA 120

- L'Hermano Jesús Herranz López.

DOCUMENTS DEL BISBE

COMUNICACIONS

EL SR. BISBE ANTONI DEIG I CLOTET COMUNICA EL SEU TRASLLAT A LA SEU DE SOLSONA I ELS CÀRRECS D'ADMINISTRADOR DIOCESÀ I DELEGAT PER A LA GENERALITAT DELS AFERS

Havent-se fet certa i oficial avui la notícia del meu trasllat de la diòcesi de Menorca a la de Solsona i, ja que, aplicat el cànon 418,2 jo qued com a Administrador Diocesà de Menorca, fins a la meva presa de possessió de la de Solsona, i cessa també tota potestat del fins ara Vicari General meu;

Per a les presents Lletres i d'acord amb el cànon 137, nomèn DELEGAT PER A LA GENERALITAT DELS AFERS, perquè m'ajudi en aquests darrers moments, al Sr. SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA:

Aquest càrrec durarà fins que, segons el dret vigent, (c. 419), la jurisdicció de Menorca passi a mans del Col·legi de Consultors o a un Administrador Apostòlic, designat per la Santa Seu.

Ciutadella de Menorca, a 7 del mes de març de 1990.

**Antoni, Administrador Diocesà de Menorca
i Bisbe electe de Solsona**

Per manament de l'Administrador Diocesà

Ma. Carmen Manonelles

DESPEDIDA DEL BISBE ANTONI DEIG I CLOTET

VICARIA GENERAL
El Bisbe Antoni Deig s'ha despedit de Menorca. Ho ha fet en tres celebracions successives: el diumenge de Rams, a Maó; el dimecres Sant, a Ferreries en ocasió de la Missa Crismal; i el dia de Pasqua, a la Catedral, a Ciutadella.

Les tres celebracions, una a cada arxiprestat, han tingut un tò molt familiar i han estat expressió de l'estimació que tots els diocesans sentien pel seu bisbe, ara destinat a la diòcesi de Solsona.

Entre molts detalls significatius que li recordaran la seva estança a Menorca, s'han de subratllar una mitra i un bàcul d'ullastre, símbols episcopals treballats a Menorca i que segurament tindrà sempre amb ell.

Però, no hi ha dubte que el millor regal és l'agraïment a Déu per tots els anys de presència episcopal i la pregària fervent perquè el servei al nou ramat doni tots els fruits.

Des d'aquestes pàgines del Butlletí de l'Església de Menorca desitjam al bisbe Antoni un servei pastoral fecund a la nova diòcesi de Solsona que li ha estat confiada i al mateix temps que compti amb la nostra estimació i pregària fraternal.

A continuació, publicam les tres homilies pronunciades en les tres celebracions de despedida.

MIRAU SEMPRE ENDAVANT

Homilia pel diumenge de Rams. Maó. 1990

Estimats germans,

Avui, solemnitat del diumenge dels Rams, encetam la Setmana Santa. L'evangeli de la Passió del Senyor que acabam d'escoltar ens n'ha fet un breu resum per així estar més ben preparats per a celebrar-la. Des del començament de la Quaresma se'ns ha anat indicant com havíem de viure-la, amb aquelles paraules del començament de la predicació de Jesús: «Convertiu-vos i creis en l'evangeli». Ara arriba el moment culminant d'aquesta conversió i d'aquesta fe en la Paraula de Jesús. Ell comença el camí del seu Via-Crucis per arribar, passant per la seva dolorosa Passió i Mort en creu, a donar la vida per nosaltres i per ressuscitar d'entre els morts en la nit lluminosa de Pasqua, per a donar-nos vida sense fi.

La meva exhortació d'avui hauria de continuar, amb molta brevetat, però per aquest camí de la commemoració dels dies sants, atesa la llargada de la Passió que se'ns ha llegit. Vos exhort, idò, a que els visqueu en plenitud, anant seguint pas a pas els sofriments de Jesús, en les celebracions litúrgiques que anirem realitzant. Que siguin dies de contemplació interior. El camí de la creu que va fer Jesús duu cap a la victòria final, cap a la Pasqua triomfant, en la qual és vençut el pecat i el mal i se'ns dona una vida nova de salvació.

Aquest any, amb el sol naixent de la Pasqua, també jo, el vostre bisbe fins ara, he de deixar-vos per anar a exercir el meu servei episcopal a una altra diòcesi, a Solsona. Durant aquests darrers dies que vaig vivint entre vosaltres, he pensat moltes de vegades en el comiat que Jesús va fer als seus apòstols en l'últim sopar. Ho sabem prou; a la nostra vida n'hem de fer moltes de despedides, de comiats que són per un cert temps o, com en aquest meu, que són per a sempre. Si he deixat de ser el vostre bisbe, després de 12 anys i mig d'estar entre vosaltres, no vull deixar mai de ser el vostre amic i el vostre germà en aquesta fe, esperança i amor que ens lliga a tots en la unitat de l'Església de Déu.

Deixau-me, idò, dir-vos ara, a tots vosaltres, sacerdots, religiosos i religioses, feels de Maó i del seu arxiprestat, l'expressió del meu agraïment, el sentiment de la meva amistat i el meu amor envers tots vosaltres, el desig que sent per a tots i que es concreta en la continuïtat de la tasca que heu d'anar realitzant, units en Crist i per al servei del nostre món d'avui.

Vos ho vull manifestar senzillament, dient-vos: Mirau sempre endavant! Obriu-vos a l'Esperit i als germans per a l'evangelització i per a l'educació de la fe; recordau-vos molt dels més pobres, dels malalts, dels qui sofreixen en tots sentits, d'aquells a qui la llum de Crist no importa i que viuen encara en les tenebres de l'error o del pecat.

Jesús va dir-nos que qui posa sa mà a l'arada i es gira enrera, no és digne del Regne dels cels. La feina feta, la tradició viva de la nostra Església de Menorca no la podeu oblidar mai. D'ella heu de treure força, no per a enyorança o nostàlgia, sinó perquè vos empenyi cap avant, a fi que la nostra Església sigui de cada vegada més, una Església evangelitzada i evangelitzadora, sense que s'empegueesqui de proclamar-ho als quatre vents. Avui més que mai, necessitam cristians convençuts i coratjosos que sàpiguen fer feina i en facin per establir el Regne de Déu que és regne de pau, de justícia, d'amor i de solidaritat.

Vindrà, i esper que no tardi massa, un nou bisbe, un nou apòstol que vos guiarà, sempre endavant, pels camins d'una fe ferma, d'una esperança sense límits, d'un amor, sobretot, sense fronteres... Estimau-lo com m'heu estimat a mi; ajudau-lo, obeiu-lo. Que l'espera de la seva arribada vos esperoni encara més per a la fidelitat que heu de tenir sempre a l'Església.

El meu adéu per a tots vosaltres, estimats germans de Maó, es mescla en aquestes solemnitats que ens recordaran l'adéu de Jesús als seus apòstols, i la donació total de la seva vida per a vida nostra. Que Ell, el Senyor, l'Únic Bisbe de la seva Església, sigui sempre per a tots vosaltres, el Camí a recórrer, la Veritat a creure, la Vida a aconseguir.

I ara, continuant la nostra concelebració, unim-nos al sacrifici de Crist, en alabança i adoració al nostre Pare celestial, en aquest diumenge de Rams.

Germans de Maó, gràcies per tot el que heu fet per mi i amb mi per a la nostra estimada diòcesi de Menorca. No oblidaré mai aquests anys que he passat aquí, a Menorca, a Maó, recorrent els seus carrers, visitant els vostres malalts, fent feina conjunta per el Regne en bé de tots els germans. Gràcies, germans sacerdots, gràcies religioses i religiosos, gràcies feels cristians, compromesos i eficaços en la feina realitzada.

Cada dia ens trobarem tots aquí i allà, a l'altra banda de la mar, en la pregària comuna de germans en Crist, com a fills de Déu. Que la seva benedicció ompli sempre els nostres cors en una abraçada fraterna d'amor.

«ELS ULLS POSATS EN JESÚS»

(Homilia per a la missa crismal. Ferreries, 11-abril-1990)

Estimats germans sacerdots,

Estimats tots en Nostre Senyor Jesucrist,

Tenc por que la solemnitat d'aquesta missa crismal, l'íntima i afectiva presència gratificant dels meus sacerdots i el gran nombre de tots vosaltres, estimats feels de Ferreries, de l'arxiprestat d'Alaior i de tot Menorca, que heu vingut a participar en aquesta concelebració; dic, tenc por que tot açò em faci un nus al coll i que l'emoció tan sentida em privi d'expressar-vos els meus sentiments, tal com jo voldria. Vos en fareu càrrec.

Perquè, els esdeveniments són aquests: per una banda, he de deixar Menorca, la meva estimada illa, després de més de 12 anys d'exercir-hi el meu servei episcopal, i on he trobat tan bona companyia, tanta col·laboració, tanta estimació que no sabré mai prou com agrair. I de l'altra banda, sé que la meva diòcesi d'origen on vaig a prestar el meu servei, m'espera amb gran alegria i amb una esperança i una il·lusió viva per anar continuant junts la tasca que l'Església hi té encomanada per Jesús.

Però, també sé, estimats sacerdots, que vos he de dir qualche cosa més que els meus sentiments. Aquesta és la tretzena vegada que ens reunim —i ho hem fet en diverses parròquies— per renovar el nostre compromís sacerdotal, acceptat el dia de la nostra ordenació, per agafar noves forces i així poder continuar units en la conjunció del nostre treball pastoral, donats enterament al servei dels germans. Aquesta Eucaristia crismal no deixa de ser per a tots nosaltres, estimats sacerdots, un punt de trobada,

un moment àlgid i cabdal per estimular-nos i engrescar-nos, davall l'estalonament de l'Esperit que ens renova i empeny al compliment de la nostra vocació consagrada.

Per açò, avui he escollit i m'he fixat d'una manera particular en dos textos de les lectures d'aquesta missa crismal, perquè ens servissin en aquest moment del meu comiat, com a pauta i guia per al nostre camí a recórrer d'aquí endavant. Isaïes ens ha dit: «Tots els qui els vegin reconeixeran que són un poble que el Senyor ha beneït». I l'evangeli de Lluc deia: «Tots els qui eren a la sinagoga tenien els ulls posats en Jesús».

Un poble que el Senyor ha beneït.-

Menorca també és aquest poble que el Senyor ha beneït. No en sabeu la seva llarga història? Des del nostre pare en la fe, el Bisbe Sever, fins als nostres dies, malgrat els trastorns i els esdeveniments diversos que li ha tocat de viure, el Senyor Déu no ha deixat de beneir-nos. Podem recordar moltes dates històriques; podem dur a la memòria tants de sacerdots, religiosos i també seglars escollits qui, juntament amb els seus bisbes, han donat glòria i esplendor a la diòcesi menorquina. L'esforç d'uns, la sang d'uns altres, la fe vibrant i coratjosa de tants i tants de la nostra diòcesi han fet que la gràcia del Senyor es vessàs abundantament sobre aquest beneït poble de Menorca.

En aquest punt, el meu comiat vol dir-vos açò: Continuau aquesta tradició viva de la qual ens gloriem. Que d'aquí en endavant es pugui anar dient: que tots els qui vos vegin, reconeixin que sou un poble beneït.

La benedicció ve de Déu, Pare. Ha d'ésser el seu Esperit qui reposi damunt de vosaltres. I ho farà si duis la Bona Nova als desvalguts, si curau els cors adolorits, si proclamau la llibertat, el retorn de la llum, l'any de gràcia del Senyor per a aquells que no hi volen veure i es fan esclaus del pecat i del mal.

Els ulls posats en Jesús

La benedicció també ve de Jesús, sofrent i ressuscitat. Per açò, tots vosaltres, com aquells assistents a la sinagoga, heu de tenir els ulls posats en Jesús. Ell és el guia i el gran consolador de la seva Església.

Posar els ulls en Jesús, en el Jesús total, en aquest Cos místic que som tots els batiats. Les dificultats de la vida i els paranys enemic procuraran impossibilitar moltes de vegades aquesta visió de Jesús. Hi pot haver coses i persones que vos el tapin. Que no siguem nosaltres mateixos que ens el tapam els uns als altres.

Posar els ulls en Jesús també vol dir mirar aquesta actual humanitat que ara fa camí en el món, tota aquesta joventut que té tants de perills per abandonar la fe i el seguiment de Jesús. Posar els ulls en Jesús vol dir també esforçar-nos amb tot coratge per

fer ben vives entre nosaltres les benaventurances que són camins que massa de vegades deixa de transitar el món d'avui.

Vosaltres, sacerdots, amb el Bisbe al davant, com a cap principal de la seva Església particular, som els qui tenim en tot açò una responsabilitat especial que no podem fer enfora. Tots ens hi hem donat, segons les nostres forces, a l'impuls de l'Esperit. Per la meua banda, i dins de les meves limitacions i mancances, he procurat, juntament amb tots vosaltres, d'obrir camins evangelitzadors cap al futur d'una Església menorquina de cada vegada més entregada al servei de Déu i dels homes, posant els ulls en la doctrina salvadora de Jesús. I açò, sense afluixar les veles, sinó només en el cas dels moments de bonança, quan la mar estava calmada. Però també el timoner ha procurat no fer cas de les veus sibil·lines de sirenes encantades que volien fer ancorar l'Església de Menorca en ports ja depassats, o fer-la ciar, quan ara no n'és l'hora. La proa anava avançant, avant sempre cap a dins del món, de cara al vent del món, del qual som servidors i no senyors, perquè sentís la veu del seu Salvador.

I així crec que ha d'anar la nostra Església, si és que encara vol i desitja complir la meta assenyalada pel seu Cap Invisible: «Que vos coneguin a Vós, Pare, i al Messies a qui heu enviat». Ja que, si el Fill de Déu «no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res fins a prendre la condició d'esclau», què podem fer nosaltres, sinó, servents com som, i a vegades servents inútils, unir-nos en aquest servei eclesial, com Jesús, qui no va venir a ser servit, sinó a servir? Una Església que no sigui servidora de Déu i dels homes, me pens que no pot ser l'Església de Jesús.

He d'acabar. Avui, en contra del meu costum, em faria massa llarg. Voldria dir-vos tantes coses! Estimats germans de Ferreries! Estimats germans de l'arxiprestat d'Alaior, estimats germans de tot Menorca! Què vos he de dir, com a final del meu ministeri a Menorca? Només dues paraules que inclouen i resumeixen tota la meua estada entre vosaltres:

Adéu! Gràcies! Un «Adéu» que simbolitza els 12 anys de col·laboració i de treball conjunt que hem fet per a bé de la nostra Església diocesana i també de les altres Esglésies particulars escampades per tot el món.

Una acció de «Gràcies», amb la qual remercio el molt que he après de la vostra bondat, de la vostra entrega, de l'estimació i de l'amistat que sempre m'heu tingut. Que Déu vos ho pagui. I que el que no diguin aquestes meves pobres paraules, ho suplesqui l'amor i l'estimació que sempre vos he tingut.

I vosaltres, estimats germans sacerdots, amics «mitat de la meua ànima», continuau el vostre treball; que sigui fecund i fructífer. No vos desanimeu mai. Teniu la força de

l'Esperit que, ara, renovant les vostres promeses sacerdotals, vos engrescarà en la nova singladura que començau.

Faceu-ho, idò, posant-vos drets, per a contestar les meves preguntes de ritual.

«PER ATANSAR-NOS AL MÓN»

(Homilia per al dia de Pasqua a la Catedral. Ciutadella, 15-4-1990)

Estimats germans sacerdots,

Estimats germans tots, en el Senyor Ressuscitat,

Avui és el dia en què ha obrat el Senyor! Alegrem-nos i celebrem-lo, al·leluia!

I açò és el que esteim fent ara en aquest capvespre del dia de Pasqua, aquí a la Catedral Basílica de Menorca, junts tots per celebrar la nostra fe en Jesús ressuscitat, en aquesta Eucaristia vespertina, a l'entorn de l'altar, en memòria de la seva Passió, Mort i Resurrecció, recordant i complint les seves paraules: «Feis açò que és el meu memorial».

Anit, a totes les parròquies de la diòcesi, enceníem el Ciri Pasqual i, d'ell, els que nosaltres dúiem, i començava el goig més gran de l'Església, perquè Jesús havia ressuscitat, Jesús, el Senyor! I aquesta és una alegria tan gran, tan grossa, que la litúrgia de l'Església ens la fa celebrar durant una cinquantena de dies, com si fos un sol i llarg diumenge sense fi. Pasqua és la solemnitat de les solemnitats. I per açò ens alegrem i celebrem la festa. L'Al·leluia triomfant de Pasqua umpl d'alegria no solament els nostres carrers i les nostres places, i tota la natura que dóna glòria al seu Creador, per la re-creació de totes les coses. Tot serà nou; Ell, Jesucrist, és la llum que il·lumina tots els pobles, és la nostra esperança, és el goig de tota l'Església.

I és en aquesta festa triomfant de Pasqua que jo, el vostre bisbe durant més de dotze anys, vos he de deixar per anar a servir una altra Església diocesana: Solsona. El meu comiat per a tots vosaltres, estimats germans de Ciutadella i de tot Menorca, és un comiat que vol expressar la meva estimació i la meva amistat envers la tan estimada diòcesi de Menorca, envers aquesta illa tan polida, envers tots vosaltres els seus habitants, entre els quals, vosaltres sacerdots, seminaristes, religiosos i religioses, i vosaltres feels seguidors de Jesús sou la part més preuada i volguda.

Aquest comiat, però, encara em deixa dir-vos la meva darrera paraula de pastor, comentant l'evangeli que ens acaben de llegir. Ha estat l'evangeli dels deixebles d'Emmaús. Ja ho heu sentit; aquells dos deixebles estaven desanimats, desfets, completament desinflat i decebut. Vos heu entemut de l'ensenyament i catequesi que els ha

fet Jesús ressuscitat? Comentem-ho breument. És una lliçó també per a tots nosaltres, que massa de vegades també ens deixem dur pel desànim i el descoratgement.

Jesús, primer s'atraca a ells. És l'evangelització. Després, els educa la fe, els instrueix citant textos de l'Escriptura i revelant-los la Paraula de Déu. És la catequesi. I, finalment, els fa celebrar la seva fe recobrada. És l'Eucaristia. I tot açò, després, aquests dos deixebles ho comenten amb la comunitat dels apòstols i donen testimoni de Jesús trobat en el camí: «Trobarem reunits els onze... Ells també contaven el que els havia passat pel camí».

Aquesta és la línia, la missió que ha de complir la nostra Església, tots nosaltres els qui formam el Poble de Déu. Per açò, durant aquests anys hem anat insistint tant, volent una Església de Menorca evangelitzadora i evangelitzada, catequitzada, que celebra la seva fe en comunitat eucarística i dóna testimoni de Jesús, el Senyor ressuscitat. Aquestes són les línies fonamentals que no podem deixar mai de dur a la pràctica.

Per açò, hem d'atracar-nos al món, hem d'atansar-nos als homes. És aquest el lema que he procurat inculcar a tots vosaltres. Evangelitzar vol dir açò: atracar-se al món, sortir a camí a tota la humanitat. L'Església evangelitza en el servei autèntic i cristià que el món necessita. No vos faci mai por de fer-hi feina així. Només el pecat, aquell món del qual parla Sant Joan, és el que hem de fer enfora de nosaltres.

Però atansar-se al món no vol dir caure en les seves influències. L'amor als doblers, convertits massa de vegades en el déu d'aquesta nostra generació, l'afany desmesurat d'un consumisme que no té en compte les urgents necessitats vitals de tants i tants que sofreixen en aquesta vida són mals que hem d'evitar i hem de procurar que no s'encastin en la nostra vida cristiana.

Una altra passa a fer i imprescindible és la de l'educació de la fe. Hem de dir i dur a tothom la Paraula de Senyor Jesús, aquesta paraula revelada per Déu que és el fonament de tota formació cristiana. Per açò, hem maldat molt per a una preparació eficaç i eficient dels nostres estimats catequistes —ells ho saben prou bé—, i hem insistit i insistim molt en el coneixement de la doctrina de Jesús, que és no solament un coneixement teòric, sinó un dinamisme, una vida que abarca tot el viure cristià de cada dia. Que no manquin mai catequistes, que no manqui mai la catequesi en les parròquies, en els centres especialitzats, tant per als al·lots com per als adults.

Aquí vull dir a tots els pares i mares la responsabilitat que tenen envers l'educació cristiana dels seus fills. Que es preocupin de mostrar-los les primeres oracions, quan són encara fillets, i, després, de conduir-los a la catequesi parroquial encomanant-los als catequistes. I, vosaltres, estimats catequistes, posau tot l'esforç possible per a la vostra formació, vivint exemplarment una vida cristiana que sigui model per als vostres catequitzands.

També s'ha de celebrar la fe. L'Eucaristia de cada diumenge ha de ser el lloc on vos trobau tots els cristians en les vostres comunitats. Si no s'arriba aquí, mancarà vida, mancaran forces. El traüt de la vida moderna, amb caps de setmana, ponts i vacances massa de vegades engorroneix els nostres feels i per poca cosa deixen la celebració de la fe i els diumenges se salten les misses. La vida de l'Església és vida de comunitat. I així com ens trobam sovint en reunions i en altres actes familiars i parroquials, hem de pensar que l'acte més comunitari que tenim i que no podem deixar de cap manera, és el trobar-nos cada diumenge en l'Eucaristia amb tots els germans per reunir-nos amb el nostre Germà gran, amb Jesús, fet el nostre aliment espiritual que ens dóna força i valentia per superar les dificultats que anam trobant al llarg de la nostra vida. I açò ho hem de dir d'una manera especial a la nostra joventut. Que no sigui vessuda en açò i que no s'empeguesqui de dir-se i comportar-se com a cristiana.

I tot açò, tal com van fer aquells deixebles d'Emaús, faceu-ho vosaltres en comunió amb els apòstols, i donant testimoni de Jesús. Vos arribarà, i desig que sigui ben prest, un nou Bisbe, l'apòstol amb el qual haureu de fer feina pel Regne, ben units a ell. Ell, que presidirà la vostra Església diocesana, vos dirà allò mateix que van sentir els deixebles d'Emaús, quan van arribar a Jerusalem on estaven units els onze: «Realment el Senyor ha ressuscitat i s'ha aparegut a Simó». És perquè Jesús ha triomfat de la mort i ha donat les claus del seu Regne a Simó, i als seus successors, que tota l'Església Universal, comunitat de comunitats, va trescant pel món per proclamar la Bona Notícia. Sigueu, idò, sempre i en tota circumstància, feels testimonis de Jesús.

I ja va la despedida. En el goig pasqual que esteim vivint i celebrant en aquesta Eucaristia del capvespre de Pasqua, vos don el meu adéu-siau! Romandrem sempre units en una mateixa fe, ens animarà sempre una mateixa esperança, ens sabrem embolcats per un mateix amor. Aquests dies he tornat a llegir les paraules de salutació que vos vaig dirigir el dia de la meva ordenació episcopal, aquí en aquesta mateixa Catedral. Entre altres coses vos deia: «Des del moment en què vaig sebre la notícia de la meva vinguda a Menorca, que deman a Déu que m'eixampli la capacitat d'amor i em faci un cor ben gran on tots hi capigueu. Ara ja som vostre. A vosaltres m'he de donar, a vosaltres he de servir, per vosaltres he de viure».

I així he procurat fer-ho. Ara he de marxar. Torn a la diòcesi on vaig néixer i créixer i on em vaig formar per al meu ministeri sacerdotal. Però no tingueu por! Ara que ja vos tinc dintre del meu cor, no vos deixaré que en sortiu. Mirau; al meu oratori privat de cal Bisbe de Solsona hi tindrè sempre una imatge de la Mare de Déu de El Toro. Davant d'ella, pregaré sovint per tots vosaltres. Ella serà el llaç d'unió espiritual entre vosaltres i jo en comunitat de pregàries per les nostres dues diòcesis. I me pens,

estigueu-ne segurs, germans i conciutadans ciutadellencs, que per Sant Joan sentiré des de Solsona el trepig dels cavalls en la qualcada pels carrers de Ciutadella.

Moltes gràcies a tots per lo molt que m'heu estimat, per la col·laboració que he trobat sempre en vosaltres, per haver-me fet tan plaent i plàcida la meva estada entre vosaltres. Duré sempre Menorca al cor.

I ara, amb l'alegria de la Pasqua, continuem aquesta concelebració, unint-nos a Crist en la intimitat del seu amor, en el triomf de la seva resurrecció. Perquè: la Pasqua de Crist ressuscitat comença un camí nou per a la humanitat.

La victòria ha estat rotunda.

Després del sofriment i de la mort, neix una vida nova.

Una nova vida, per un camí nou que duu a la Vida eterna.

La nostra Església de Menorca ha d'emprendre també un camí nou!

Amb l'Al·leluia de Pasqua, Menorca fita l'horitzó

d'una nova vida, d'un nou camí

ple d'esperances.

Coratge!

Jesús va al davant i guia amb l'Esperit la seva Església.

Pasqua! Camí nou!

Idò, podem cantar: AL·LELUIA!

PARAULES DEL VICARI GENERAL, SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA, DESPRÉS DE L'HOMILIA DE DESPEDIDA

Estimats germans i amics, estimat Sr. Bisbe:

Aquesta darrera Eucaristia que presideix a la nostra diòcesi vol expressar ben sincerament el nostre agraïment a Déu, el nostre Pare, per haver comptat durant quasi tretze anys amb el bisbe Antoni com a Pastor de la nostra comunitat cristiana de Menorca.

Aquest agraïment a Déu, per Jesús i en l'Esperit, és fruit d'haver descobert en la seva persona aquell qui ens ha mantingut units en la fe, animats en l'esperança i forts en la caritat.

Sr. Bisbe, l'Església de Menorca us agraeix aquest servei pastoral fet amb senzillesa evangèlica, amb diàleg fraternal i amb aquella actitud pastoral que ha posat l'evangelització com a primera línia d'actuació.

En aquests moments, creiem que la millor pregària és compartir junts el gest que Jesús ens va deixar i que ens identifica com a seguidors seus.

**FRAGMENT DE L'HOMILIA PRONUNCIADA PEL BISBE ANTONI DEIG
DIRIGIT A LA DIÒCESI DE MENORCA, EN LA SEVA ENTRADA
A SOLSONA EL DIA 22 D'ABRIL DE 1990**

Si el bisbe ha de tenir com a tasca molt principal una sol·licitud esmerada per a totes les esglésies, també té el deure de tenir cura del seu ramat. I ara, ja que n'he deixat un, de ramat, amb el qual he passat els meus primers anys de bisbe i pastor, deixeu-me dirigir unes paraules, rallar uns breus moments amb ell, amb tants de menorquins com s'han fet presents en aquesta concelebració d'avui, per tal que duguin aquesta meua paraula als seus feels que no han pogut assistir-hi. Idò, germans, amics, fills de Menorca; el meu agraïment per a tots vosaltres, ja manifestat en els comiats que vam fer a l'illa aquests dies passats. Moltes gràcies per tot.

Hem conviscut junts durant més de dotze anys en aquella vostra apreciada i polida illa. Hem fet feina junts en una tasca apròpiada. L'adéu que vos vaig dir, i que ara repetesc, és un comiat per a trobar-nos junts en la pregària, ara molt més insistent en aquests moments perquè ben prest tingueu un nou bisbe que vos guiï i vos condueixi pels camins del Senyor Jesús. Podreu partir contents; ja veieu que, si nosaltres ens hem estimat tant, en un treball pastoral que anàvem complint, aquí, a Solsona, la meua terra de sempre, l'estimació i l'ajuda que hi trobaré no seran manco que les vostres, en el servei que ara jo hi començ, com a bisbe. Que la Mare de Déu, baix les advocacions tan nostres de El Toro, Maria Auxiliadora i Maria de Gràcia, intercedesqui perquè, units i amb senzillesa i alegria, aneu fent camí en aquesta nova singladura que ara començau.

ADMINISTRADOR APOSTÒLIC

DECRET DE NOMENAMENT

**Mns. MANUEL UREÑA PASTOR, BISBE D'EIVISSA,
NOMENAT ADMINISTRADOR APOSTÒLIC DE MENORCA**

Amb data del dia 22 d'abril de 1990, el Papa Joan Pau II, nomena i constitueix ADMINISTRADOR APOSTÒLIC de Menorca a l'Excm. i Rvdm. P. MANUEL UREÑA PASTOR, bisbe d'Eivissa.

Aquesta notícia és comunicada pel Nunci Apostòlic al Col·legi de Consultors.

El dia 26 d'abril, a les 5 del capvespre i a la Sala del Palau Episcopal té lloc la presa de possessió de l'Administrador Apostòlic en presència del Col·legi de Consultors.

Aquest mateix dia, el Sr. Bisbe Administrador Apostòlic fa públics els nomenaments de la diòcesi i s'inicia el període de l'Administració Apostòlica.

**CONGREGATIO PRO EPISCOPIIS
MINORICENSIS
Administrationis Apostolicae
DECRETUM**

Ad consulendum regimini vacantis dioecesis Minoricensis, Summus Pontifex IOANNES PAULUS, Divina Providentia PP. II, praesenti Congregationis pro Episcopis Decreto, nominat ac constituit Administratorem Apostolicum memoratae dioecesis, donec successor Exc. mi P.D. Emmanuelem Ureña Pastor, Episcopum Ebusitanum, eique iura, facultates et officia tribuit quae Episcopis dioecesanis, ad normam iuris, competunt.

Contrariis quibusvis minime obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus Congregationis pro Episcopis, die 22 mensis Aprilis anno 1990.

La presente fotocopia concuerda con el original

Madrid, 24 de abril de 1990

**Mons. Bruno Musaró
Auditor de la Nunciatura Apostólica**

**NUNCIATURA APOSTÓLICA
EN ESPAÑA**

Prot. Núm. 5553/90

Madrid, 16 de abril de 1990

Excelencia:

Me es grato comunicarle que el Santo Padre, a fin de proveer al gobierno de la Dió-

cesis de Menorca, durante su próxima vacancia por traslado de Monseñor Antonio Deig Clotet a la Iglesia Catedral de Solsona, se ha dignado nombrar a Vuestra Excelencia Administrador Apostólico «ad nutum Sanctae Sedis» de Menorca, con todos los derechos, facultades y obligaciones propios de los Obispos residenciales, hasta la toma de posesión canónica de su nuevo Pastor.

Adjunto a esta carta el Decreto de nombramiento, emitido por la Congregación para los Obispos, que V.E. presentará al Colegio de Consultores de Menorca, para la toma de posesión canónica, en conformidad con el canon 382, párrafo 3.

La Diócesis de Menorca quedará vacante a partir del día 22 de este mes, en que Mons. Deig tomará posesión de la sede de Solsona.

Aprovecho la oportunidad para saludar a V.E. con todo afecto en el Señor.

Mario Tagliaferri
Nuncio Apostólico

Excmo. y Rvdmo. Señor
D. MANUEL UREÑA PASTOR
Obispo de IBIZA

COMUNICAT AL COL·LEGI DE CONSULTORS

NUNCIATURA APOSTÓLICA EN ESPAÑA

Prot. Núm. 5553/90

Madrid, 16 de abril de 1990

Muy estimado Señor:

Me apresuro a remitirle, en su condición de miembro más antiguo del Colegio de Consultores, por ordenación sacerdotal, la adjunta copia de la carta dirigida al Excmo. Mons. Manuel Ureña Pastor, Obispo de Ibiza, acerca de las disposiciones adoptadas por el Santo Padre, a fin de proveer al gobierno pastoral de esa Diócesis de Menorca, durante el período de «sede vacante».

Estoy seguro de que todos los Consultores, como los demás sacerdotes y fieles, prestarán su generosa colaboración al Excmo. Administrador Apostólico.

Aprovecho esta oportunidad para saludarlo con todo afecto en el Señor.

Mario Tagliaferri
Nuncio Apostólico

P.S. Sugiero que se ponga en contacto con Mons. Manuel Ureña. Gracias.

Rvdo. Sr. D. PERE SALORD COMELLA

Bisbe Vila, 5 - 07760 CIUDADELA

NOMENAMENT DE VICARI GENERAL I CONFIRMACIÓ DELS CÀRRECS DE VICARI JUDICIAL, CANCELLER-SECRETÀRIA I ALTRES CÀRRECS DE LA CÚRIA I DIÒCESI

Manuel Ureña Pastor, per la gràcia de Déu i de la Seu Apostòlica, Bisbe d'Eivissa i Administrador Apostòlic de Menorca.

En iniciar el meu ministeri al front de la Diòcesi de Menorca, amb la confiança posada en el Senyor, consider de summa importància, per dur a terme la meva missió, partir de la realitat concreta d'aquesta parcel·la del Poble de Déu, a la qual la Santa Seu m'ha vinculat com a Pastor en qualitat d'Administrador Apostòlic.

El temps, les necessitats pastorals i de govern i el meu coneixement de les persones i de les coses podria exigir, sobretot si es perllongàs bastant el període d'Administració Apostòlica, que introduís, variacions en els nomenaments en relació a allò que dispòs per a aquesta fase inicial.

Així, doncs, demanant a Déu que l'Església pugui donar-nos prest el Bisbe successor de l'Excm. i Rvdm. Sr. n'Antoni Deig i Clotet en la Seu Menorquina i desitjant que des del començament del meu ministeri estigui degudament atès el règim ordinari i de govern d'aquesta Diòcesi, nomèn Vicari General, a tenor del c. 477 del C.I.C., a l'Illm. i Rvdm. Sr. en Sebastià Taltavull Anglada que ho era ja de l'anterior Bisbe fa poc traslladat a l'Església de Solsona.

I, desitjant que des del començament del meu ministeri la justícia s'administri fidelment, promptament i degudament en la Diòcesi, confirm, segons el c. 1420, a l'Illm. i Rvdm. Sr. en Pere Salord Comella, en el seu ofici de Vicari Judicial.

És també el meu desig que l'organització de la Cúria no pateixi cap col·lapse i no cessi en el seu correcte funcionament. Per tant, crec oportú, i així ho dispòs, que quedin confirmats en el seu càrrec del Canceller-Secretària, la Germana Maria del Carme Manonelles Albareda i els càrrecs menors de la Cúria diocesana.

També dispòs que els responsables individualment o col·legialment de l'acció pastoral de la Diòcesi, tant els delegats Episcopals, els Presidents de Comissions, Juntes i Consells Diocesans, com els Consiliaris i altres associacions, quedin confirmats en els seus càrrecs. Amb tots ells esper tenir prest contactes directes.

Finalment, assumesc els organismes consultius del Consell de Presbiteri i del Consell de Pastoral segons els ordenaments que tenien i en les persones que els integraven durant el pontificat del Bisbe anterior, de feliç memòria, Mons. Antoni Deig i Clotet.

Que el Senyor i la seva Santíssima Mare, la Mare de Déu del Toro, ens ajudin en aquest nou caminar de l'Església de Déu que peregrina a Menorca.

Donat a Ciutadella de Menorca, a vint-i-sis- dies del mes d'abril, festa de Sant Isidor, del mil nou-cents noranta.

Manuel, A.A. de Menorca

Per manament de Sa Excia. Rvdma.

El Canceller Secretari

Ma. Carme Manonelles

DOCUMENTS DEL BISBE

AMB MOTIU DE LES FESTES DE SANT JOAN, A CIUTADELLA

Estimats ciutadellencs,

vos salud a tots cordialment en les festes de Sant Joan.

Vos desig uns dies plens de goig, de pau i de fraternitat.

I us convid, de manera especial, que no oblideu el sentit religiós profund de les festes de Sant Joan.

Ell fou enviat per Déu a preparar els camins del Senyor, a ser testimoni de la llum, de la veritat i de la vida, que és Crist.

També nosaltres, que ja hem rebut el Crist, hem de preparar els camins del Senyor als nostres germans els homes. I ho hem de fer tenint present que el camí que mena a l'encontre del Senyor, no es construeix a partir de nosaltres, sinó a partir del mateix Crist. Només obrint-nos a la seva gràcia per mitjà de la fe, deixant-nos revitalitzar per ell mitjançant els sagraments i vivint les exigències de la vida nova per la caritat, podrem construir el camí que duu al Regne.

Cap esforç humà, per bo i eficaç que sigui, ens introdueix en el misteri de Crist. Ell i només ell és el camí que ens endinsa en la veritat i en la llum.

Aquesta és la gran lliçó de Joan el Baptista que el món i els homes de l'Església hem d'aprendre.

Bones festes!

El vostre Bisbe Manuel

AMB MOTIU DE LA SOLEMNITAT DE SANT PERE I SANT PAU

Divendres passat, dia 29 de juny, l'Església va celebrar la solemnitat dels Apòstols sant Pere i sant Pau.

Donada la importància d'aquesta solemnitat, exhort els preveres, seguint les orientacions de la Conferència Episcopal Espanyola, que traslladin la celebració eucarística d'aquest dia al diumenge següent a la solemnitat, que és avui, 1 de juliol, diumenge XIII de durant l'any.

Recordem de manera especial en aquest diumenge que l'Església una, santa i catòlica, s'edifica damunt la roca dels Apòstols. Perquè encara que Crist va fer partícip tot el seu Cos místic de l'Esperit amb què Ell està ungit, va constituir alguns membres d'aquest Cos en ministres de la potestat sagrada que Ell exerceix en la comunió dels Sants.

Recordem també que el Senyor va constituir els Apòstols en col·legi i va establir al seu davant el benaventurat Pere, «i el féu principi i fonament perpetu i visible de la unitat de fe i de comunió». (LG 18).

I recordem, finalment, que el Col·legi Episcopal, presidit pel Papa, perpetua en el temps i en l'espai el Col·legi Apostòlic presidit per Pere.

D'aquesta manera, el Col·legi Apostòlic, succeït pel Col·legi Episcopal, expressa la varietat i la universalitat del Poble de Déu i, a la vegada, la unitat d'aquest Poble. La varietat i la universalitat, perquè està format per molts; i la unitat, perquè està agrupat sota un sol cap (LG 22). Pau, que puja a Jerusalem per rebre la benedicció de Pere abans d'empendre la seva acció evangelitzadora per terres de Síria, és signe de la universalitat de l'Església. I Pere, que confirma els seus germans en la fe, és signe de unitat indissoluble del Poble de Déu.

Que l'Esperit ens ajudi a obrir les nostres ànimes a la comunió amb Pere, que visibilitza infal·liblement el servei de la unitat de fe i de vida en el Senyor, mort i ressuscitat per tots.

El vostre Bisbe Manuel

AMB MOTIU DE LES FESTES DE LA MARE DE DÉU DE GRÀCIA, A MAÓ

Salut i benedicció apostòlica a tots els estimats germans i fills de Maó que es preparen a celebrar les festes patronals en honor de la Mare de Déu de Gràcia.

Quin gran sentit de la fe demostra el nostre poble quan honora la Verge Maria amb el títol de Mare de Déu de Gràcia!

Maria és Mare de la gràcia perquè per ella vingué als homes de tots els temps el regal de Déu que ens ha fet passar de la mort a la vida: Jesucrist.

Què hauria estat de la humanitat si Déu no li hagués atorgat el do absolut de si mateix en Crist, tan fervorosament rebut per la fe i les entranyes puríssimes de la Verge Mare?

Ho sabem tots. Els homes hauríem seguit donant voltes, dibuixant cercles amb la il·lusió d'estar avançant, mentre que, en el fons, seguiríem submergits en la gran nit del món sense poder accedir a la meta a la qual estam cridats des de la creació.

Beneïda sou, Verge Maria, perquè el vostre acte de fe, nascut d'una ànima sense pecat i il·luminada per l'Esperit, acollí el do de Déu que l'Àngel us anunciava. Reina i Senyora nostra, vós representàreu la humanitat sencera, pecadora i incapaça de dir sí a Déu, quan rebéreu de les mans de l'Altíssim el Messies que ens purifica i ens eleva. El Pare volia concedir-nos el regal de la salvació, i només vós, preparada per ell, podíeu acollir-lo. Perquè ¿és que pot ésser eficaç la gràcia quan no és rebuda pel seu destinatari?

Per vós, Verge Santa, vingué a l'univers, aquell que ens reconcilià amb el Pare, ens transformà i regenerà des de dintre amb l'efusió del seu Esperit, i féu possible que, morts al món, participéssim ja a la terra, de les primícies de la vida eterna i plena que és la resurrecció.

Nostra Senyora de Gràcia ens ensenya, en aquestes festes, que la vida de l'home és deseiximent de tota seguretat, obertura al Déu únic i trinitari que gratuïtament ens salva, decisió comprometedora de la persona en pro de l'Evangeli.

¿És que no ha fabricat l'home modern un caramull d'ídols que han entenebrit el seu ésser i l'han privat de descobrir que l'ànima humana només és tal si s'obre esperançada a la gràcia divina?

I, desenganat del seu inútil «laboratorium possibilis salutis», ¿és que no ha acabat pensant l'home actual que ja no li queda cap sortida? Si els moderns han apostat pel regne de l'home sense Déu, els post-moderns semblen fins i tot haver renunciat a la mateixa idea d'un regne. Lamentablement, Prometeu s'ha tornat Sísif, i aquest s'ha convertit en Dionís o bé en Narcís.

Seguint amb l'exemple de la Mare de Déu, figura de l'Església pelegrina i imatge de l'Església celestial, els cristians sabem que el Regne existeix, però que sempre és un do de Déu actualitzable només quan la nostra ànima el rep en la fe, animada per la caritat.

Per açò evitam tant l'optimisme com el pessimisme tràgic o resignat, convençuts que la gràcia ens dóna amb escreix allò que les nostres forces no poden aconseguir.

Que la Mare de Déu de Gràcia intercedesqui per nosaltres davant Déu, a fi que tots descobrim que la nostra història personal i col·lectiva es troba sempre sota el signe de la gràcia divina manifestada en crist per l'Esperit.

Us desig a tots unes felices i santes festes.

El vostre Bisbe Manuel

MENSAJE DE NAVIDAD DEL ADMINISTRADOR APOSTÓLICO DE MENORCA

NAVIDAD es la memoria litúrgica del nacimiento de Jesucristo, el Hijo de Dios hecho hombre.

Muchos signos e innumerables estrellas han ido apareciendo en el cielo de los hombres a lo largo del tiempo. Pero han sido signos falsos unas veces porque nacían de la pobreza de nuestro ser o signos que preludiaban la promesa divina del gran signo, Jesucristo.

Sólo el Señor es la gran estrella aparecida en el horizonte de la humanidad, y lo es porque representa el acontecimiento absoluto de Dios entre nosotros.

Por eso, Navidad es volver la mirada a Belén, dirigir el alma hacia aquella cueva sagrada en la que hace dos mil años plantó Dios definitivamente su tienda entre nosotros.

El Niño-Dios que mostró la Virgen a los Magos en la pobre estancia de Belén es la verdad ansiada por la razón, la vida anhelada por los hombres y la paz de todos los pueblos.

Alegrémonos, exultemos de gozo, cantemos himnos de alabanza a Dios, porque la luz ha disipado para siempre nuestras tinieblas. Si Jesucristo está con los hombres, ¿quién puede ya nada contra nosotros?

A partir de ahora sólo resta vivir la vida anclados en la fe en Cristo, alimentándonos constantemente de su palabra y de su vida, y practicando la caridad, que es el amor a El y a los hermanos.

Os invito, pues, a vivir una Navidad cristiana. Y os deseo unos días llenos de la paz de Dios.

Vuestro Obispo Manuel

VICARIA GENERAL

HOMILIES PRONUNCIADES PEL VICARI GENERAL DE LA DIÒCESI, SEBASTIÀ TALTAVULL I ANGLADA

Homilies pronunciades pel Vicari General de la diòcesi, Sebastià Taltavull Anglada, a la trobada diocesana de joves amb motiu de l'APLEC DE L'ESPERIT a Biniparratx, el dia 3 de juny de 1990, festa de la Pentecosta, al Santuari de Maria Auxiliadora (Ciutadella), en la Inauguració del Curs Catequètic durant el Curset diocesà per a catequistes, dia 7 d'octubre de 1990, al Seminari diocesà, en l'Eucaristia d'Obertura del curs 1990-91 dia 12 d'octubre de 1990, a la Catedral la nit de Nadal, 24 de desembre de 1990, a la Vetla de la Pau la nit del 31 de desembre de 1990, a Sant Francesc de Ciutadella.

A BINIPARRATX (SANT LLUÍS), A LA TROBADA DIOCESANA DE JOVES —APLEC DE L'ESPERIT— EN LA FESTA DE PENTECOSTÈS, DIA 3 DE JUNY DE 1990

Estimats joves i germans capellans:

Aquest aplec de 1990 és de l'Esperit. De l'Esperit de Déu que estima la nostra terra i les nostres persones.

Un aplec que és signe de que l'Esperit és amb nosaltres, perquè és reunió, comunió, convivència en pau, germanor avui feta ja més extensiva entre joves de diferents comunitats, parròquies, moviments i grups.

Aquesta és l'Església de Jesús, una Església viva que s'està fent, que està descobrint la seva vocació, que capta ja la missió que Jesús li encomana, una Església, poble, comunió, que es vol comprometre.

Joves, a lo millor vosaltres no la veis així a l'Església: talvegada encara la veis més semblant al ciment que no al ferment, més jeràrquica i autoritària que no com aquell qui serveix entre el poble, encarnada entre la gent. I teniu raó quan ho deis, perquè en aquest camí que es va fent encara hem de superar moltes actituds i encara hem de vèncer molts obstacles.

El Concili Vaticà II, per una moció especial de l'Esperit, ho va dir ben clar en aquell preciós missatge als joves: «L'Església ha treballat per rejuvenir el seu rostre, per respondre millor als designis de Crist, eternament jove. I a l'acabament d'aquesta

impressionant «revisió de vida» es gira cap a vosaltres. Es per vosaltres, joves, sobretot per vosaltres que acaba d'encendre una llum que il·lumina el futur, el vostre futur.

Aquestes paraules es van dir fa 25 anys, quan la nostra generació s'obria a la vida plena d'il·lusions i inquietuds. Era el moment dels grans canvis, a la societat i a l'Església, en el món de la cultura i de la política, en el món de l'art i de la música... Veïem un futur amb esperança, entreveïem compromisos que ens feien por, però sabíem que cosa s'havia de fer, que no podíem quedar aturats... No admetíem les dictadures polítiques i ens repugnava una Església autoritària pensada només des dels bisbes, els capellans i les sagristies.

A aquest ambient de renovació en tots els ordes, des del Concili i les protestes per la guerra, des de la contestació a una societat consumista que feia el moviment hippy fins la revolució musical dels beatles —com a símbol—, des del naixement de grups parroquials i moviments... intuïem que cosa nova arribaria. L'Evangelí era allò que deien amb tant d'entusiasme i claredat els joves del retaule d'ahir vespre: l'Evangelí.

Durant aquests anys l'Esperit ha fet que la nostra Església, amb pors i dificultats, no s'instal·lès, ha fet néixer i ha impulsat nous grups, nous moviments que avui són una alternativa d'església jove i viva, sempre amb la inseguretats de ser una resposta vàlida, però amb la confiança del qui camina no sol sinó junt amb els altres.

Avui aquest Aplec és expressió significativa del treball callat i abnegat de molts, de moltes hores de reunió entorn de l'Evangelí, de continuats esforços perquè avui l'Evangelí de Jesús sigui proclamat i viscut amb tota la transparència i claredat que exigeix una societat com la nostra, tant donada a la buidor, a l'aparença, a la superficialitat, dit amb les vostres mateixes paraules, joves del retaule: una societat informàtica, telemàtica, ofimàtica, llarmàtica i robòtica... Una vida artificial, fàcil, olímpica i de camps de golf.

La natura que disfrutem a la nostra terra —en allò que té de pur i d'hermós, és un botó de mostra de que l'Esperit hi és present, gratuït, se'ns fa do.

Què els va passar als primers cristians tal dia com avui?

Van començar aquest mateix camí que noltros ens hem decidit seguir. Avui va començar aquesta gran aventura en la que esteim embarcats.

Direu: i com?

No s'explica del tot, com tampoc nosaltres tampoc ens explicam tantes coses que avui ens passen.

Havien conegut Jesús. Els havia cridat, l'havien seguit... fins un cert punt! Però també s'havien decepcionat, havien patit la frustració de veure's abandonats, poc ecolats en els seus projectes... Els costava i molt captar que havien de canviar radicalment i havien de fer canviar també radicalment la societat que els envoltava.

Ho sabien i no ho entenien del tot, intuïen que cosa havien de fer però com si els hi faltàs alè, força...

Una Església que s'havia començat a organitzar, però que li faltava lo principal: li faltava vida!

Aquesta va ser la gran novetat de Cincogema. Déu es va fer present com l'oxigen dins els pulmons, amb aquella sensació d'amplària, llargària, altària i fondària del qui comença a percebre que abasta tot el món. I llavors la sang circola bé, i el cos torna fort i àgil, i es posa en moviment i és generador d'energia. És Déu que actua des del cor de la humanitat i des de cadascú de nosaltres.

Joves, no ho presentiu avui? No notau noves vibracions interiors que us mouen a ser uns altres? No començau a entendre que una cosa nova neix dins cadascú...? Més ganes d'estimar, més disponibilitat per servir, més desig d'estar units i col·laborar junts? més compromesos en transformar...? és l'esperit de Jesús que estima la nostra Església i li regala tota aquesta joventut, perquè el seu rostre sigui avui reconegut entre la nostra bona gent, aquest poble menorquí, que estima entranyablement i al qui vol sà i fort, amb unes institucions al servei de tots, amb uns grups juvenils més i més encarnats i influents, que són —com va voler Jesús— sal, ferment, llum...

Tots els dons que l'Esperit ens ha fet a cadascú, totes les qualitats amb que ha enriquit les nostres persones, tots els carismes que identifiquen els nostres grups, —la Taula de Joventut n'és un signe evident— el Moviment de Joves de Menorca i la Jobac, la Federació de Clubs Parroquials i centres d'Església, els agrupaments escoltes, els centres juvenils, els joves de la Frater, les Juventuts marianes vicencianes, i qualsevol signe de comunió... és aquesta unitat en la diversitat amb que l'Esperit de Jesús ressuscitat està embellint i solidificant la nostra Església local al servei del nostre poble.

Aquest és el nostre compromís, fruit de la missió que hem rebut de Jesús i que avui l'hem escoltada ben clara a l'Evangeli: Així com el Pare m'ha enviat a mi, jo també us envio a vosaltres.

El nostre treball compromès d'ara en endavant ha de voler beure en la font de la pregària, de la contemplació, de l'Evangeli, l'aigua fresca de la vida nova que hem de comunicar per tot allà on passam. Amb nous signes cada dia... superant tot allò amb què tantes vegades perdem el temps fet amb la senzillesa de l'Evangeli, presentant-nos amb la senzillesa de Jesús i amb la confiança i el testimoni eloqüent dels apòstols, que, un dia com avui, van començar aquesta aventura que nosaltres ens atrevim a continuar. I val la pena, que la continuem junts!

**AL SANTUARI DE MARIA AUXILIADORA (CIUTADELLA),
EN LA INAUGURACIÓ DEL CURS CATEQUÈTIC, DURANT EL CURSET
DIOCESÀ PER A CATEQUISTES, DIA 7 D'OCTUBRE DE 1990**

«Que tot sigui significatiu, que tot sigui expressiu!». Aquest desig el sentiem en una de les reunions arxiprestals conclusives de l'enquesta.

L'Eucaristia és la màxima expressió de la festa cristiana i la Paraula de Déu la màxima proclamació d'una bona notícia.

Així començam una nova jornada de curset, un nou diumenge que és dia del Senyor.

Què ens dirà de nou avui?

Quina zona de la nostra vida haurà de rebre més llum?

Quines actituds talvegada haurà de redreçar i corregir?

Quina alenada de vida, d'Esperit, ens farà respirar millor?

Enmig del nostre curset, Déu ens demana un espai específicament dedicat a Ell. Però açò sí, junts, en comunió fraterna, atents per entendre què significa seure junts a una taula.

Com els apòstols, en aquell matí, entorn de Jesús, a una vorera del llac de Tiberiades, per a compartir el berenar que Ell mateix ens ha preparat.

Per què a tot tipus de rebuig, has respost, Senyor, amb una nova oferta. Senyor...

Per què a tota rebel·lió absurda, has respost, Senyor, amb un gest d'esperança, Crist...

Per què a tanta irreflexió, has respost, Senyor, amb gestos que ens fan recapacitar, Senyor...

Homilia

De l'amor de Déu talvegada n'hem sentit parlar i n'hem parlat massa, i a lo millor l'hem experimentat poc.

Entrar en aquesta esfera d'experiència és tastar amb profunditat la gran i bona notícia del Regne de Déu. En paraules de Jesús i també d'Isaies, aquesta vinya entranyable que Déu mateix estima amb locura.

Tots els detalls exposats en aquesta magnífica descripció literària del càntic d'Isaies i també l'actitud inflexible del propietari que acaba entregant allò que més estima que és el seu fill, són avui la notícia que ens pot deixar boca oberta a tots si comparem la nostra forma de ser i la que Jesús ens dona a conèixer.

Avui som els catequistes de Menorca, els qui escoltam una nova veu de l'Esperit, que parla a la seva Església.

I, què ens diu?

Que s'està gestant un projecte: el de crear i consolidar un poble construït amb aquella pedra angular que els constructors havien rebutjat: Jesús, pedra que ara dóna consistència a tot l'edifici. «Quina meravella per a nosaltres!» (diu el Salm 117, 22-23).

La primera comunitat no es va contentar amb mirar el passat complaguda per la mort violenta de Jesús, encara que fos per amor a tots. No, és la mateixa comunitat que conclou la paràbola amb el testimoni de la seva fe en l'esclou la paràbola amb el testimoni de la seva fe en l'esdeveniment pasqual, en el Crist viu, ressuscitat!

Aquesta és la firma que autentifica el projecte i ens predisposa a donar raó de la nostra esperança a tothom que ens ho demani.

I ens ho demanaran d'una manera clara i explícita i també d'una manera indirecta, com aquells que necessiten d'arguments vàlids per a fer més fortes les seves conviccions o ho haurem de descobrir en aquells infants, adolescents o joves que amb les seves reaccions i amb la seva mirada ens estan demanant una major transparència i molta més il·lusió en transmetre allò que creim i que deim que fins i tot ens mou a viure.

I què ens pot passar?

Que en moments difícils —avui els anomenam d'increença— arribem a tenir la impressió de que el propietari de la vinya no hi és o que és molt lluny, o que no controla la seva hisenda...

Llavors, quin és el nostre paper?

El de profetes que se senten «enviats» a dir la bona notícia, encara que en determinats moments agafi forma de denúncia i açò ens crei problemes, o —Déu no ho vulgui— el paper d'aquells que no capten la veu dels enviats.

El cant d'Isaïes i la mateixa paràbola de Jesús, que presenten l'exagerada estimació de Déu pel seu poble fan encara més forta la ingratitud que aquest manifesta. Aquesta ingratitud humana no mou al propietari de la vinya a destruir-la ni tampoc a cap tipus de represalia. Sempre queda la porta oberta a l'esperança i al perdó.

¿Què farà amb aquests vinyaters homicides?

El càstig més greu consisteix essencialment en que la vinya passarà a uns altres vinyaters. I aquest dispositiu de sentència va per a tots els temps. I les esglésies que ens deim cristianes no podem oblidar aquesta possibilitat, com una advertència de Jesús.

El que no podem fer mai és apropiar-nos dels fruits, ni tampoc atribuir-nos-los com a resultat de la nostra feina.

El problema és actuar com si la vinya fos pròpietat personal, exclussiva. El no reconèixer que és davant Déu que s'ha de respondre de la gestió. Una vinya on s'hi juguen interessos personals mai dóna els resultats que Déu vol.

Com a catequistes, treballadors d'aquesta vinya que Déu tan estima, pensem que els fruits es recullen només amb ell i a través d'ell.

Que ells ens deixi treballant no significa altra actitud que la de la confiança que ens té. L'absència de Déu no significa abandó, ni evasió, ni deserció... Significa que ens pren en serio, que ens tracta com a persones adultes, que ens deixa el camp lliure. Perquè és un signe de confiança, hem de dir que és un signe d'amor!

Aquest és el missatge que avui hem d'assumir i que omplirà de goig la nostra responsabilitat de catequistes. Aquesta és la notícia que denuncia i fer de prop els nostres instal·laments i interessos egoistes...

Aquest és el missatge, la bona notícia que hem de convertir en bona realitat, en un bon fer i en un bon actuar, perquè tractem també així als altres, de la mateixa manera que captam com Déu ha cuidat com a vinya seva...

Les nostres actituds i les de Déu són paral·leles, però hem de cuidar molt que no vagin en direcció contrària. I la paradoxa és aquesta: encara que fos així, Ell és capaç de capgirar la direcció. Per açò ha mort i ha ressuscitat.

AL SEMINARI DIOCESÀ, EN L'EUCARISTIA D'OBERTURA DEL CURS 1990-91, DIA 12 D'OCTUBRE DE 1990

Beneïm el Senyor pel do de la confiança que ens dóna capacitat per a obrir-nos a ell.

El beneïm perquè la seva Paraula s'ha fet ressò enmig d'una comunitat de creients avui, com s'hi va fer en altre temps, des d'Abraham fins a Maria de Natzaret.

El beneïm perquè també avui, com els apòstols i Maria també aquí, a Menorca, l'Església prega i espera el do de l'Esperit.

El beneïm perquè no ens deixa mai i toca a la porta del cor de molts joves perquè abracin amb entusiasme l'estil de vida de Jesús i es facin servidors incondicionals del seu Poble, el poble que Ell estima.

El beneïm per tots i cadascun dels preveres al servei de la nostra diòcesi, profetes de la Paraula i testimonis del Regne.

El beneïm perquè un nou curs ens presenta la possibilitat d'un nou treball renovat en la pregària en comunitat, en l'estudi compartit, en la missió esperada.

El beneïm també avui perquè Maria, la Mare de Jesús, és per a nosaltres aquella columna, aquell núvol que és signe indefectible de la presència de Déu, ella que també prega amb nosaltres.

Homilia

També avui, aquí, entre nosaltres, es realitza el misteri de la comunió fraterna, de la pregària, de l'espera d'una missió enmig del món que Jesús ens confia i l'Esperit ens hi anima.

És un misteri perquè Déu hi intervé i perquè ens mou a descobrir-hi el seu voler. El misteri d'un Déu que parla, d'una comunitat que escolta i que se sent plena de la confiança que Déu li regala.

Som aquí amb la nostra pobresa que es manifesta tantes vegades amb la impotència i també amb la falta de voluntat decidida per a donar a conèixer Jesús, amb la feblesa dels qui se senten «servents inútils»..., però també amb la riquesa d'aquell qui és capaç de dir: «tot ho puc en aquell que m'ha donat tota la seva confiança».

És amb aquesta doble actitud que, des de l'esperit de les benaventurances, voldria resumir en una sola, la senzillesa que voldria llegir, des de la Paraula de Déu i des de l'esdeveniment d'aquest començament de curs al Seminari, què vol Déu d'aquesta nostra comunitat i del nostre treball de dedicació.

La lectura dels fets dels Apòstols que hem proclamat em fa descobrir que és una comunitat jove la que es reuneix amb Maria per pregar. El nostre Seminari no sols és una comunitat jove, sinó també de joves. Aquí hi ha un projecte de Déu que ens fa intuir que la joventut, amb el seu idealisme, amb la seva set de utopia, amb la seva energia, es capaç a través d'ella de deixar actuar l'Esperit. Més encara, es fa portadora i portaveu de l'Esperit de Jesús i comunica a tota l'Església i a una societat que o espera una novetat, una il·lusió, un entusiasme... El Seminari mai ha de ser ressò de tradicions anquilosades ni vistes des d'un mateix, sinó que ha de ser signe de l'Esperit que tot ho fa nou...

Hi ha, però un secret que ho explica tot: aquesta comunitat jove, entorn de Maria, el dia de Cincogema, és una comunitat que ha conegut Jesús a fons, l'ha escoltat, l'ha seguit —també moments l'ha abandonat— però que ha trobat el seu punt d'unitat i confluència en la pregària en comú. En aquest signe comunitari s'expressa una de les característiques més significatives d'allò que és la font de tota la seva espiritualitat.

El Seminari —diu una de les resolucions del Congrés sobre l'espiritualitat sacerdotal— ha de ser integrador de les diverses espiritualitats i així, des de la pregària, ha de cultivar el valor de l'Església diocesana.

Una comunitat de pregària dur a ser una comunitat de missió. No ens unim per a mirar-nos a nosaltres mateixos ni per una contemplació narcicista dels nostres grups..., ens unim perquè volem mirar el món amb els ulls de Déu i fer-nos-hi presents amb l'entrega total de la nostra persona. La nostra vocació s'obre així als altres i no cau en la temptació de seguir només l'atractiu de la pròpia realització personal.

D'aquí la importància de tenir en compte en tot creixement els diversos nivells de l'educació que un ha d'anar adquirint en el seminari quan s'hi forma i en la vida sacerdotal com a formació permanent: el nivell espiritual com experiència que ens centra i ens arrela en Crist, que ens manté forts en la fe i ens fa seguir un procés interior de creixement espiritual, de perseverància en la pregària i també en les contrarietats...

El nivell intel·lectual que ens forma personalment i ens equipa per al diàleg amb la cultura d'avui, amb una actitud d'humilitat crítica, capaços de donar raó de la nostra esperança a tothom qui ens ho demani...

El nivell comunitari que ens integra en un nosaltres creatiu i ens capacita per a ser un signe de Crist com a fraternitat sacerdotal, tolerants i profunda, humans i madurs, capaços de compartir la vida i l'experiència de la fe...

I el nivell pastoral que ens fa sensibles de les actituds d'un pastor a tota la realitat humana i social que ens envolta i sap beure de la mateixa vida i entrega incondicional l'aigua d'allò que en serà la pròpia espiritualitat.

Avui, també, en aquest inici de curs, com Maria i els apòstols, esperam que l'Esperit es faci present en aquesta comunitat i en aquest projecte educatiu que vol formar els futurs preveres i a tots ens vol fer més i més sensibles a que l'Evangelí de Jesús sigui conegut, estimat i testimoni.

L'alabança de Jesús, fets realitat en Maria, fidel complidora de la voluntat del Pare, pot ésser avui per a tots aquells que en tot moment fan l'esforç de conèixer i posar en pràctica allò que ara, avui i aquí Déu vol de nosaltres.

A LA CATEDRAL LA NIT DE NADAL, 24 DE DESEMBRE DE 1990

«S'ha revelat l'amor de Déu que vol salvar tots els homes». És la gran notícia d'aquesta nit santa de Nadal, quan esteim celebrant el sentit profund de la nostra existència des de que sabem que esteim orientats definitivament a viure lo més gran, lo més ple, lo més meravellós del nostre ser humà.

Aquest amor de Déu, però, avui es revela especialment en unes circumstàncies i en un moment de la història en que la humanitat ha de redescobrir la seva vocació més profunda. Déu vol salvar un poble que ja es creu salvat, que en molts moments manifesta no tenir-ne necessitat, que ja s'ha sabut organitzar independentment d'aquella llum que s'ha reflexat en el seu cor.

Avui Déu torna a tocar a la nostra porta, com en aquells dies en què Josep i Maria cercaven allotjament quan havien arribat a Betlem: toca a la porta del cor de cada

home, de cada dona, de cada jove, de cada infant... Toca a les portes de la nostra ciutat i també a la consciència col·lectiva del nostre país: «Va venir als de casa seva i no el van acollir». La història es pot repetir. I avui Nadal, en feim especial ressò quan contemplam a Jesús que neix i cerca posada, cerca afecte, cerca companyia, cerca comprensió, cerca amor... Serà ell mateix que dirà: «tot allò que faceu a un d'aquests germans meus més petits a mí m'ho feis».

Aquesta és la gran descoberta de Nadal: la presència, la proximitat, la intimitat de Déu entre nosaltres i a través de nosaltres. Aquí sí que no hi ha cap tipus de discriminació, ni de diferència: ens ha donat la lliçó de fer-se asequible perquè entenguem aquest nou do de la possibilitat de ser com Ell: «A tots els qui l'han acollit els ha fet fills de Déu!».

Aquest és el procés ascendent, la trejectòria plena de sentit a que som cridats avui: el procés d'humanització, tan important i tan fecund per al nostre món, per a tants i tants que lluiten cada dia perquè hi hagi més justícia, més fraternitat, més amor, més pau, de respecte... s'ha de convertir en un procés de divinització: el camí que l'home tria com a plenitud de la seva vida fins arribar a la santedat, a aquesta existència plena que ens identifica amb Déu i ens fa ser totalment nous, homes i dones nous, perquè també hi hagi un món totalment nou.

Avui els cristians proclamam i celebrem que açò és possible perquè Déu s'ha atracat a l'home i a la humanitat, perquè ha parlat el nostre mateix llenguatge i ha compartit la nostra mateixa vida, acceptant tot allò que són les alegries i esperances, les tristesses i angoixes de tots...

Aquest és el gran anunci de Nadal: Déu fet home, nascut de la Verge Maria, proclamat als més senzills, acollit per aquells que entenen que la vida pot estar plena de Déu i que pot ésser definitivament salvat.

Entre noltros n'hi ha molts qui ja ho han entès, que són testimonis vius d'aquest amor, i que des de la seva senzillesa ja «salven» l'entorn en què viuen. Ho he anat descobrint poc a poc durant aquest temps d'Advent, ho he volgut fer amb actitud de pregària, però sobretot amb una gran atenció i amor a les persones: he vist que hi ha molt de positiu i de bo entre noltros: persones despreses, senzilles, que detecten les necessitats dels altres i es preocupen, que no fan gens de renou, però actuen amb eficàcia... He vist actituds molt transparents en els malalts, especialment amb expressions que són signe d'una gran confiança amb Déu. He vist persones amb molta capacitat de canvi i amb un gran sentit de Déu: que pregunten i el descobreixen perquè tenen un cor net. M'he trobat amb persones que donaven d'allò que necessitaven i ho feien d'una manera totalment anònima. He vist famílies molt unides, que tot i les diferències saben trobar el punt de comunió i dona goig compartir amb ells l'amistat que irradien. He

trobat joves, al·lots i al·lotes, que Déu els ha tocat el cor i són sensibles d'una manera molt lúcida a tot allò que sigui il·lusionar-se pel seguiment de Jesús i per ser fidels a tot allò que d'ell van descobrir. Amb ells, catequistes i animadors que van fent una feina callada, atenta, amb preocupació i entrega... He vist venir Jesús entre nosaltres i avui li don gràcies profundament perquè tot açò significa un nou naixement per a les nostres comunitats, per al nostre món, que tanta necessitat té de bons testimonis.

Vos convit a que ho celebrem en comunió amb Jesús, ja que Ell és la font d'on brota aquesta vida nova que podem no sols viure, sinó comunicar.

A L'ESGLÉSIA DE SANT FRANCESC (CIUTADELLA), EN LA VETLA DE LA PAU LA NIT DEL DIA 31 DE DESEMBRE DE 1990

«¿Com és, Senyor, que us quedau tant lluny, que us amagau als moments de la desgràcia? Alçau-vos, Senyor, esteneu la mà, no us oblideu de l'indefens» (Salm 10).

Amb aquestes paraules, el palestí Michel Sabbah, patriarca llatí de Jerusalem comença la seva carta pastoral sobre la postura cristiana davant la situació del poble palestí (3 de juny de 1990). És l'actitud del creient que pateix en carn viva i enmig del seu poble que sofreix i que recull l'amarga situació d'un drama imposat, amb sofriments i assassinats diaris, amb intervenció violenta sobre els recursos naturals, amb expropiació de terres, arrencada d'arbres, destrucció de cultius, obstacles posats al mercat, escoles i universitats tancades, camps de refugiats envoltats de fils de ferro i guardes, convertits en grans gàbies humanes.

En aquest poble palestí assistim a la destrucció del teixit social per una desintegració progressiva de les infraestructures econòmiques, agrícoles i pedagògiques. No hi ha una veritable política a plena llum ni es compta ja amb institucions legislatives que garanteixin encara que sigui mínimament la convivència humana i els drets més elementals. Els joves s'han tornat radicalment rebels perquè ja no poden suportar més el pes de l'opressió i de l'ocupació militar. Als infants se'ls hi ha endurit el cor per les violències, sofriments i humiliacions que passen: constantment són testimonis oculars de violència espectacular al carrer i dins les seves pròpies famílies. Açò té repercussions psicològiques nefastes que es tradueixen en rancúnia i en set de venjança, per por o per desesperació, fins a mantenir un cicle infernal i inhumà de violència.

El poble palestí té el sentiment que la seva història ha estat confiscada i s'ha vist carregat amb el qualificatiu de «terrorista», cosa que l'ha despul·lat de tota legitimitat

als ulls de l'opinió internacional. A causa d'aquesta visió, el món ha permès totes les espoliacions de què ha estat objecte.

Havent quedat sense resposta efectiva totes les protestes i les crides a la comunitat internacional i regional, s'ha desenvolupat gradualment una situació explosiva. Així esclata la «Intifada» com a crit de protesta per dir que la situació és insuportable, que la humiliació és inadmissible, que l'ocupació no pot durar, i que tota la situació té necessitat d'un remei.

Enmig d'aquesta situació és capaç de dir: «L'amor és el primer camí cap a la justícia, i el resultat d'una autèntica justícia és la pau!» I cita textualment allò que Jesús diu: «Estimau els enemics i pregau pels qui us persegueixen, a fi que sigueu fills del vostre Pare del cel» (Mt 5,43). Un amor així, veritable, sincer, en el qual cadascú es veu i veu el seu adversari, més enllà de l'hospitalitat i del conflicte, germà, perquè és fill de Déu, portarà l'enemic i el perseguidor a dialogar per instaurar la justícia. Així fa una crida al diàleg, al respecte, al reconeixement mutu, a subratllar valors religiosos comuns, a mantenir-se fidels a la fe i al país i a estar units en la pregària i l'esperança.

També els bisbes de la regió àrab que inclou Jerusalem, Jordània, Xipre, Líban, Síria, Irak, Egipte, Kuwait, el Golf Pèrsic i la península aràbiga, Djibuti i Somàlia, s'han dirigit a totes les comunitats de les respectives diòcesis dient amb veu clara i contundent: «L'Església vol estar sempre de part de l'oprimit».

Entre molts altres i amb molts altres, aquest poble demana poder viure en pau. Hi té dret. Avui mateix, a les notícies sentia la veu tremolosa del corresponsal de ràdio nacional a Jerusalem que deia «ara acaben d'assasinar a una jove». Amb les seves paraules s'hi havien mesclat els crits i els tirs de metrallera.

Un es demana ¿en quin món vivim?, ¿ho és un món que avança i progressa?, ¿quin és el seu avenç?, ¿quin el seu progrés?

M'he volgut fer ressò avui vespre del problema palestí perquè avui mateix, a la zona de Gaza s'ha declarat l'estat de guerra i és un poble crucificat. Talvegada d'aquí a pocs dies, seran altres les zones que —Déu no ho vulgui— que patiran lo mateix. I ve la mateixa pregunta: ¿per què? ¿on són les causes o la causa de tants conflictes, de tantes mortes, de tanta injustícia...?

La crisi general del Golf Pèrsic conté darrera el problema palestí i, al mateix temps, els nostres propis problemes d'occident acumulats en un caramull d'interesos econòmics que tracten sense pietat les persones perquè triomfi per damunt de tot el capital i l'hegemonia despòtica d'uns pocs països que són capaços de vendre la seva identitat. Hem de condemnar tota invasió, d'un signe i d'un altre, però hem de tenir ben clar

que avui «una guerra —ho deia el Papa en el missatge de Nadal— és una aventura sense retorn».

Aquesta situació, d'una banda molt complexa i d'altra banda reflexe i exponent del patiment de molts països degut també a l'escalada de violència, al narcotràfic, al poc respecte degut a les minories ètniques, al racisme i a tantes altres situacions d'injustícia, (aquesta situació) **també a nosaltres ens afecta!** La nostra illa de Menorca i concretament la nostra ciutat i les nostres persones no queden exentes d'aquells atropells que són conseqüència d'una crisi més ampla: la realitat de pobresa, de delinqüència, de refugi desesperat a la drogadicció i a l'alcoholisme, la manca de respecte a les persones i a la seva consciència, la poca maduresa política reflexada en tants insults «institucionals» que creen una progressiva desconfiança, la crisi laboral i turística, la manca de valors autèntics i una agressivitat en molts moments mala de contenir, són símptomes d'una **manca de pau** que dins tots els ambients presenta les seves ramificacions.

¿On podriem trobar un camí de solució? ¿Per on podriem començar a fer un poc de llum que fes possible un respir d'esperança?

El missatge de l'Església Catòlica proclamat pel Papa Joan Pau II vol proclamar molt més que un lema que queda escrit per a la història: «**Si vols la pau, respecta la consciència de cada persona**». En el respecte a la consciència hi ha el respecte a Déu mateix, ja que és el respecte a aquella part més íntima i sagrada de la persona humana, allà on Déu hi habita per l'Esperit —com diu Sant Pau als Romans— i parla com a veu interior que orienta els pensaments i les actuacions de cadascú.

Segles abans de Crist, el profeta Jeremies és conscient de que la persona humana no pot complir la voluntat de Déu mentre aquesta sigui únicament una llei exterior, inscrita en taules de pedra..., per açò anuncia la promesa de Déu: «**posaré la meua llei en el seu interior, la gravaré en els seus cors**» (Jer 31,33). I Ezequiel afegeix: «**Posaré el meu esperit en vosaltres**» (Ez 36,27).

Des de la vinguda de Crist, per la seva resurrecció i per la seva promesa, sabem cert que tenim el seu Esperit, que ens parla a l'interior i inunda el nostre cor de la seva pau! Així, el qui es deixa estimar una mica per Déu, descobreix que a poc a poc ell és també capaç d'estimar. I per aquí comença el treball llarg per la pau, llarg, fatigós però eficaç. Trobarem murs a enderrocar, però no perdrem mai aquesta «**font única**» d'on pendrem noves forces. Aquest és el motiu perquè avui vespre ens reunim per pregar: perquè contemplant el nostre món amb realisme no caiguem amb el pessimisme i el fatalisme d'aquells qui ja no arriben ni a la font.

Avui vespre feim un fest junts que aparentment pot semblar tenir poca trascendència, però que als ulls de Déu i de la nostra fe, també serà origen de nous compromisos per la construcció de la pau.

Avui hem d'aprendre a mirar el món, la vida i les persones amb amor. És mirar amb la llum que l'Esperit de Jesús encèn dins el nostre interior i ens fa conscients. Aquesta és la consciència cristiana que hem de educar i cuidar perquè els nostres actes sigui fruit de l'Esperit. Aquesta consciència passa per un llarg aprenentatge: des dels primers anys de la nostra vida fins que podem arribar a dir allò de Sant Pau: «ja no som jo qui visc, és Crist que viu en mí».

Fins aquest moment que és —en les seves mateixes paraules— arribar a la «talla perfecta del Crist» feim un camí:

— la formació de la consciència en els infants, obra dels pares, de l'escola, dels grups d'espai i catequesi... La pau arriba quan un infant respira el respecte i veu en els adults actituds d'amor i en la seva manera de fer «testimonis vius».

— la formació de la consciència en els adolescents i en els joves, obra també de pares i educadors, catequistes, monitors i animadors que generen confiança i donen proves de maduresa, perquè són tolerants, oberts, dialogants, exigents amb ells mateixos, austers, despresos i saben recórrer a la font, allà on la vocació de cadascú troba motiu i espai per al seu creixement i maduració.

— la formació de la consciència en els adults, obra de tots, perquè tots compartim la responsabilitat de crear una societat en pau, aquella societat que mai perd de vista la utopia del Regne, d'aquest feix de relacions humanes on ningú s'està entrenant per fer la guerra, com ens diu Isaïes, on la fidelitat i l'amor es troben, on la justícia i la pau es besen (salm 84), on l'amor a l'enemic el veim més possible, perquè ja s'han fet possibles unes passes d'enteneïment.

Pot ésser aquest slogan una bona pauta per a l'any 1991 que esteim a punt de començar: el rerafons i el compromís compartit de les nostres comunitats, en l'exercici de fomentar la pau començant per intercanvis freqüents entre els nostres grups, amb trobades de pregàries compartides, amb accions enmig del poble que comptin amb l'estalonament de tots, però sobretot, des de la feina callada dels nostres grups on la persona —a qualsevol edat— va madurant de cada dia més amb una consciència més ben formada amb els valors de l'Evangeli, la sensibilitat pels drets humans i la convicció d'un treball constant i esforçat per la pau.

Ressona entre noltros avui una bona notícia d'alliberació i de plenitud de pau, com a pont entre dos anys, el 1990 i el 1991 que s'enllacen amb molts elements de tranquil·litat: «Arribada la plenitud del temps, Déu ha enviat el seu Fill, nascut de

dona, per a fer-nos lliures. I la prova que som fills és que l'Esperit del seu Fill que ell ha enviat clama dins el nostre interior: 'Abbà!', 'Pare!」 (Gal 4,4).

Avui ho direm junts pregant i cantant el Parenostre, però sobretot hi farem junts la nova caminada del 1991, en solidaritat, sabent ben cert que Crist camina amb nosaltres. I amb ell al nostre costat, tot és possible!

«Ell és la nostra pau!». Creis-me!, amb ell al nostre costat, tot és possible!

SECRETARIA GENERAL

NOMENAMENTS ANY 1990

- 22 d'abril - **DECRETUM: CONGREGATIO PRO EPISCOPIS** - SS. Joan Pablo II nomena Administrador Apostòlic de Menorca a D. MANUEL UREÑA PASTOR, Bisbe d'Eivissa.
- 26 d'abril - Mons. Ureña Pastor nomena Vicari General al Ilm. i Rvdm. Sr. SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA.
Confirma al Sr. PERE SALORD COMELLA en el seu ofici de Vicari Judicial i a Ma. CARMEN MANONELLES ALBAREDA en el seu càrrec de Canceller-Secretària i els càrrecs menors de la Cúria Diocesana.
Confirma també els delegats episcopals, els Presidents de Comissions, Juntes i Consells Diocesans, Consiliaris i altres Associacions.
Assumeix els Organismes Consultius del Consell de presbiteri i del C. de Pastoral del Pontificat del Bisbe anterior D. Antoni Deig Clotet.
- 27 setembre - XAVIER MARTÍN MARTÍNEZ, professor de Religió i moral a l'Institut d'Ensenyança Mitja «Joan Ramis» de Maó.
- 1 d'octubre - JOSEP SASTRE PORTELLA, Rector de la Parròquia de Sant Antoni de Maó.
JOAN BOSCO FANER BAGUR, Delegat Diocesà d'Ensenyança.
- 1 novembre - JOAN FEBRER ROTGER, Consiliari Diocesà del Moviment de Joves Cristians —JARC—, per tres anys.
PERE PONS LLORENS i JOANA PONS CAPELLA, Copresidents de la JARC.
- 3 novembre - JOSEP SASTRE PORTELLA, Professor de Religió a l'Institut de Formació Professional «Pasqual Calbó i Caldés» de Maó.

ACTIVITATS DEL SR. BISBE ADMINISTRADOR APOSTÒLIC

Mes d'abril

26. Pren possessió de la diòcesi en presència del Col·legi de Consultors.

Visita el Monestir de Santa Clara, a Ciutadella.

Visita la comunitat de les Carmelites, a Ciutadella.

Celebra l'Eucaristia amb els seminaristes, al Seminari.

Mes de maig

4. Visita els batles de Ciutadella i de Maó, el Delegat del Govern, el Governador militar i el President del Consell Insular de Menorca.

Es reuneix amb el Consell d'Administració del Diari Menorca.

5. Participa en la trobada anual dels capellans i religiosos al Toro amb motiu de la festa de la Mare de Déu. Presideix la concelebració de l'Eucaristia.

Administra el Sagrament de la Confirmació als joves de la comunitat de Ma. Auxiliadora, a Ciutadella.

6. Celebra l'Eucaristia al Santuari de la Mare de Déu del Toro i benzeix els camps de Menorca.

Celebra l'Eucaristia a l'església de Santa Maria de Maó i visita el Monestir de les Concepcionistes, a Maó.

10. Es reuneix a Palma de Mallorca amb el bisbe Teodor i el bisbe Antoni de Solsona, juntament amb els tres vicaris generals de les Balears.

Mes de juny

6. Celebra l'Eucaristia a l'església de Santa Maria de Maó amb motiu de 200è. aniversari de les Filles de la Caritat.

7. Es reuneix amb el Col·legi de Consultors.

16. Administra el Sagrament de la Confirmació als joves de la Parròquia de Sant Francesc de Ciutadella.

Presideix la concelebració eucarística a la Catedral, a Ciutadella, amb motiu de la festivitat del Corpus Christi.

17. Rep a Ca'l Bisbe la comitiva d'Es Be, en el començament de les festes de Sant Joan de Ciutadella.

Administra el Sagrament de la Confirmació als joves de la parròquia de Sant Cristòfol de Es Migjorn. I també, als joves de les parròquies de Maó a l'església de Sant Francesc.

23. Beneeix la nova caserna de la Guàrdia Civil de Es Mercadal.

Presideix la pregària de Vespres a l'ermita de Sant Joan de Missa.

24. Assisteix a la Missa dels Caixers i als diferents actes de les festes de Sant Joan de Ciutadella.

25. Es reuneix amb el Capítol de la Catedral.

30. Es reuneix a Maó amb la Junta general d'accionistes d'Editorial Menorca.

Administra el Sagrament de la Confirmació als joves de la Parròquia de sant Antoni Maria Claret, a Ciutadella.

Mes de juliol

1. Administra el Sagrament de la Confirmació als joves del Centre Catequístic de Sant Miquel, a Ciutadella.

Celebra l'Eucaristia a la Catedral.

Administra el Sagrament de la Confirmació als joves de la parròquia de Sant Climent.

9. Es reuneix amb el Col·legi de Consultors, a Ca'l Bisbe.

Presideix l'Eucaristia a la Catedral en sufragi dels qui van morir el 9 de juliol de 1558 a Ciutadella.

24. Inaugura la façana restaurada de l'església parroquial d'Es Castell i presideix les Completes amb motiu de les festes patronals.

25. Presideix l'Eucaristia a Es Castell, amb motiu de les festes patronals de Sant Jaume.

Presideix l'Eucaristia a la Parròquia de Sant Rafael, a Ciutadella.

26. Es reuneix amb la Junta d'accionistes d'Editorial Menorca.

Mes d'agost

31. Dia d'excursió amb els seminaristes.

Mes de setembre

1. Es reuneix amb la Junta de Fundadors del Diari Menorca.

Es reuneix amb la Junta Econòmica del Bisbat.

8. Presideix la celebració de l'Eucaristia a Santa Maria de Maó amb motiu de la festa de la Patrona de la ciutat, la Mare de Déu de Gràcia.

9. Celebra l'Eucaristia radiada per la COPE des de l'església de Santa Maria a Maó.

Mes d'octubre

15. Es reuneix amb el Capítol de la Catedral, a Ciutadella.

Rep visites.

29. Es reuneix amb el Col·legi de Consultors a Ca'l Bisbe.

Mes de novembre

24. Administra el Sagrament de la Confirmació als joves de la parròquia de Sant Bartomeu, a Ferreries.

25. Administra el Sagrament de la Confirmació als joves de la parròquia de Sant Rafael, a Ciutadella.

26. Es reuneix amb el Col·legi de Consultors.

Mes de desembre

20. Rep visites.

21. Rep visites.

26. Visita el Germà Jesús, de la Salle, mort repentinament, al Col·legi de Maó.

Administra el Sagrament de la Confirmació als joves de la parròquia de Sant Esteve, a Ciutadella.

SEMINARI DIOCESÀ

INAUGURACIÓ DEL CURS 1990-1991 AL SEMINARI DIOCESÀ DE MENORCA

El dia 12 d'octubre del 1990, es va inaugurar solemnement el curs 1990-1991, si bé les classes ja havien començat els primers dies del mes.

A les 7 i mitja del vespre ens vam reunir per celebrar l'Eucaristia que va presidir en Sebastià Taltavull, Vicari General, i va fer l'homilia (vegi's aquest Butlletí a la p. 95).

Acabada l'Eucaristia, a la Sala de Graus, va tenir lloc un acte acadèmic, que va presentar el Rector del Seminari, Mn. Miquel Anglada.

A continuació, en Joan Bosco Martí, va llegir la memòria de la vida del Seminari durant el curs 1989-90.

La lliçó inaugural la va pronunciar en Josep Maria Quintana, Registrador de la propietat, amb el títol «L'ESGLÉSIA DEL POSTCONCILI: UN TESTIMONI DE FE».

Clogué l'acte Mn. Sebastià Taltavull, declarant, en nom del Bisbe-Administrador Apostòlic, obert el curs acadèmic 1990-1991.

PARAULES DE Mn. MIQUEL ANGLADA, RECTOR DEL SEMINARI

Bons amics,

altra vegada ens hem reunit per a aquest acte senzill d'inauguració de curs. La mateixa simplicitat ens duu a voler que tenguem dos moments només: el que ens reuneix per a la celebració de l'Eucaristia, que just ara hem acabat, i per escoltar una lliçó inaugural. Aquests moments esdevenen els eixos de tota la vida del Seminari: pregària i estudi. Si hagués de donar una definició d'allò que és el Seminari ho hauria de dir així: És el lloc on uns joves es preparen, pregant i estudiant i convivint, per arribar a ser un bon dia servidors de la comunitat cristiana, de l'església local, de l'església, en el nostre cas, que fa camí a Menorca.

En aquesta presentació, que no vull allargar massa, diré en veu alta algunes coses que he pensat i, sovint, hem comentat.

En primer lloc, en relació a la casa. Enguany, finalment sembla que l'habitual neteja dels nostres corredors no es veurà afectada per les obres. La casa sacerdotal ja està llesta i neta i és habitable i habitada. Així i tot serà molt difícil passar un mes sense que, per adobar un pegat o per posar bé una rajola, no apareguin per la nostra casa els manobres.

Si heu fet una volta per la casa, us haureu adonat que hi ha hagut com una espècie de terratrèmol benèfic. La casa sacerdotal ens ha menjat un bon tros de seminari i, a més, hem cedit l'ús d'una habitació gran —el menjador nou, en dèiem— perquè l'ajuntament de Ciutadella hi pugui instal·lar l'arxiu municipal, item més, teníem una impressionant dispersió de llibres, més encara, anàvem mancats d'espai per a aules i, encara, havíem quedat sense Sala de Professors... tot això ens ha obligat a cercar una racionalització dels espais: concentrant el màxim possible els llibres de la biblioteca que més s'empren i instal·lant l'hemeroteca en un altre lloc (així i tot encara tenim llibres a set llocs diferents), i convertint l'antesala de la biblioteca gran en Sala de Professors. Tota aquesta feina, que han fet els seminaristes durant la primera setmana d'octubre, esperam que serà provisional perquè allò que és urgent de ver és l'adequació d'una part del Seminari per ampliar la biblioteca, la qual cosa ens permetrà també

de posar els nostres museus una mica més ordenats a fi i efecte de facilitar-ne la visita. Sobre tot això tenim ja alguns avantprojectes, que esperen per convertir-se en plànols al moment en què les disponibilitats econòmiques ens diguin «endavant!».

En segon lloc, us hem de comunicar que d'ençà del curs passat s'ha encetat un diàleg i s'han fet ja les primeres passes per tal que els estudis fets al nostre Seminari Diocesà de Menorca obtenguin el grau acadèmic d'estudis universitaris de Teologia. Vam entrar en contacte amb el CETEM (Centre d'Estudis Teològics de Mallorca) que és filial de la Facultat de Teologia de Sant Pacià de Barcelona. Va ser molt bona l'acollida, fins al punt que, pel que sembla, a Mallorca estan disposats a fer una remodelació estatutària del CETEM per tal que, sense necessitat d'una nova afiliació, el nostre centre d'estudis s'incorpori al centre d'estudis de l'església germana de Mallorca, per tal de constituir un únic centre. D'aquesta manera ens beneficiem també del claustre de professors de Mallorca, més ample i especialitzat. Dimecres passat, tot just fa dos dies, en Miquel Maria i en Pere Pons, que han cursat els estudis de teologia durant sis anys aquí, s'han examinat a Mallorca i han obtingut (amb molt bones qualificacions, tot s'ha de dir), el grau de Batxiller en Teologia. Les converses han de seguir enguany. Esperam que allò que s'ha començat arribi a bon port.

La nova estructuració del Seminari, com a centre d'estudis, ens permet esperar que l'Escola de Teologia i la de Catequistes quedin coordinades. Un petit grup de professors del Seminari, prou representatiu, intenten posar ordre al diversos suggeriments i projectes. Això, si Déu ho vol, també arribarà a bon port.

En tercer lloc, no es tracta d'una novetat, però cal parlar de les absències:

— si us girau cap a la meva esquerra, que és la vostra dreta, vos n'adonareu que hi manca la fotografia del bisbe, en el seu lloc hi hem posat l'oració litúrgica per demanar un nou pastor «agradable a Déu per la santedat i profitós a nosaltres per l'afany pastoral». No és que hàgim quedat orfes del tot. Mons. Manuel Ureña, bisbe de l'església germana d'Eivissa, és administrador apostòlic de Menorca, d'ençà que el bisbe Antoni Deig va ésser nomenat bisbe de Solsona. Des d'aquí, avui volem agrair al Bisbe Antoni tot l'afany posat perquè el Seminari tornàs a ser un centre d'estudis de Teologia i perquè, gràcies al seu impuls i suggeriment, s'ha «solemnitzat» (ho dic entre cometes) la inauguració del curs. Déu faci que prest poguem posar la fotografia del nou bisbe i esperam que serà un bon pastor que, en termes evangèlics, deu voler dir un bon servidor de l'església de Menorca.

— hem de senyalar també, agraïts, l'absència de sor Catalina Pascual i de sor Josefa Paul, que, fidels al carisme de la itinerància, han partit de Menorca, per dur a terme la seva tasca de servei franciscà en altres llocs. En el seu lloc hi han vingut sor Francisca

Truyol i sor Maria Mayrata. Els desitjam que, també elles, quan se n'hagin d'anar, experimentin la pena al cor que tenien sor Catalina i sor Josefa, voldrà dir que se troben a gust entre nosaltres i que ens estimen. Amén.

— l'absència, per altra banda gojosa per la tasca complerta, dels dos que han acabat el seu cicle al seminari, en Miquel Maria i en Pere. A ells els voldria fer una comana: no permeteu que el vostre lloc quedi buit.

Això em mena a la tercera cosa que vull dir en veu alta. La diòcesi de Menorca, comparada amb altres diòcesis de l'Estat espanyol no es pot queixar dels nombres de seminaristes; tant n'hi tocàs a cadascuna! No ens podem contentar amb aquesta empena que significarà per a la diòcesi tenir, en cosa de dos anys, sis capellans nou de trinca. No ens convé gens que siguin «eternament» joves. Caldrà pregar perquè vengui nova gent, caldrà convidar els joves a escoltar la veu del Senyor Jesús que segueix dient: «Vine amb mi!», caldrà que la comunitat cristiana se n'adoni que la generositat no ha de ser cosa d'uns pocs sinó de tots. No permetem que se'ns buidi el Seminari perquè, altrament, se'n ressent l'esperança.

Hi hauria més coses per dir, però no m'he d'allargar més.

Escoltarem, en primer lloc, un breu resum del nostre «diari», que ens ha fet en Bosco Martí.

Després tindrà la paraula en Josep Maria Quintana. Trob que no necessita gaire presentació. Només diré que és antic alumne del Seminari. Un d'aquells antics alumnes que en guarda un bon record, que en parla bé i que estima aquesta casa perquè continua essent encara la seva casa.

Josep Maria, aquí tens la teva càtedra. T'escoltarem!

He dit!

DELEGACIONS DIOCESANES

MISSIONS

Amb motiu del viatge del Delegat de Missions a Bolívia i Perú, el Vicari General, en nom de la diòcesi, ha enviat una carta als missioners menorquins que havien de ser visitats, i que a continuació reproduïm.

Benvolguts en el Senyor:

Aprofitant l'oportunitat que ens dona la visita que us fan el Delegat diocesà de Missions, Mn. Jaume A. Vidal, el seu germà Llorenç. En Toni i n'Elena, esteim molt contents de fer-vos arribar la salutació ben cordial de tota la diòcesi. A través d'ells volem que rebeu l'abraçada de tots.

Les nostres paraules són, en primer lloc de reconeixement i valoració de la vostra tasca missionera, avui més que mai exemple per a tots aquells que esteim que l'evangelització és la primera missió de l'Església. Sabem les dificultats que comporta aquesta missió, però la vostra vocació i entrega fa viu un Evangeli que es fa vida i promoció humana i espiritual en tots els ordes.

També expressen la nostra comunió amb vosaltres. Que hi hagi menorquins treballant a països del Tercer Món és com si tota la nostra comunitat local hi fos a través de les vostres persones. Creim que aquesta comunió ens ha d'urgir a fer més per vosaltres i a tenir-vos més i més presents tant en les campanyes de sensibilització com en la pregària.

I sobretot, us fan arribar el nostre agraïment. Les nostres Esglésies d'Europa, situades de ple dins un tipus de societat on el luxe i el benestar és la màxima aspiració, rebem de vosaltres una constant interpel·lació que ens mou a demanar-nos sobre la transparència del nostre seguiment de Jesús. Ens va bé que ens arribin de les Esglésies del Tercer Món veus que ens desinstal·lin i ens urgeixin la recuperació de la frescor de l'Evangeli, així com el van entendre i viure els primers cristians després de Jesús, un Sant Francesc a l'Edat Mitja, tantes i tantes persones i comunitats cristianes d'avui.

Aquesta crida a l'evangelització ens mou avui i aquí a Menorca a orientar tota la nostra pastoral al servei de l'Evangeli i a constituir una Església de comunió que estigui al servei dels més pobres i necessitats. Tot i les dificultats, també nosaltres esteim molt il·lusionats i animats en fer una Església de cada dia més fidel a Jesús, més viva i fraternal. Aquesta és la dimensió evangelitzadora que intentam donar a tota la pastoral diocesana.

En aquest moment, però, una Església que espera un nou Pastor i que demana que aquesta espera no sigui molt llarga. No ens hem aturat de treballar, esteim preparant un nou curs, i voldríem comptar en aquest caminar de la nostra diòcesi —que és també la vostra— amb les vostres pregàries.

Seguirem en comunió eclesial. Ens sentim molt units a vosaltres i des d'aquí una forta abraçada de part de tots, del bisbe Manuel, Administrador Apostòlic, de tots els preveres, religiosos i religioses i tota la comunitat cristiana de Menorca. Ben vostre,

Sebastià Taltavull, Vicari General

CATEQUESI

L'any 1990 ha estat per al moviment catequètic a la nostra diòcesi l'any de la «revisió». Temps nous demanen noves respostes. A nous desafiaments corresponen nous plantejaments pastorals.

Publicam a continuació la carta de la Delegació Diocesana que convida a fer aquesta revisió i un resum del resultat final, a fi de veure els aspectes que han quedat més subratllats i les opcions de futur que s'assenyalen.

La línia marcada entre tots marca el futur, que s'haurà de treballar en cada una de les parròquies i centres de catequesi de la nostra diòcesi, com també la tònica del curs set per a catequistes d'inici de curs, enguany celebrat els dies 6 i 7 d'octubre a Ciutadella.

ENQUESTA A TOTS ELS CATEQUISTES DE MENORCA 1990

Amic/ga catequista:

Una salutació ben cordial.

Aquesta vegada ens dirigim ben personalment a tu, en primer lloc per a valorar la teva dedicació a la catequesi i agrair-te el teu servei desinteressat en la formació catequètica dins la nostra Església local. I també, aquesta vegada, per a demanar-te una col·laboració important.

Es tracta d'una reflexió que pot ésser molt valuosa per a conèixer quin és el moment actual de la catequesi a Menorca, què en pensam els catequistes i quins ca-

mins de futur intuïm. A principi de curs ja vam anunciar que enguany faríem aquesta **REVISIÓ** i assenyalaríem entre tots **CAMINS NOUS**, aquells que Déu ens demana en aquest moment i que els signes dels temps també ens exigeixen.

Saps que fa temps que es demana aquesta revisió. Talvegada perquè hi ha determinats plantejaments catequètics que ja no satisfan, talvegada perquè fàcilment es cau en la inèrcia, talvegada perquè veim la necessitat urgent d'uns **nous objectius** i d'uns **nous mitjans** que responguin més a la realitat actual, més pluriforme i laica que fa uns anys.

Els catequistes tenim un servei molt concret a fer: **ajudar el creixement de la fe cristiana fent assequible la Paraula de Déu.** Açò significa molt perquè en aquesta missió que se'ns encomana s'hi juga tota la nostra persona: la nostra vivència de fe, l'adhesió personal a Jesucrist, l'entusiasme i la joia de comunicar el seu missatge, la formació que intentam tenir progressivament, la nostra participació corresponsable dins la comunitat cristiana, l'atenció a la «vida», a nous mètodes i a noves formes de catequitzar...

Volem una catequesi arrelada en la vida, però a la vegada que gaudeixi d'una formulació clara i explícita del missatge. **Volem una catequesi testimonial,** però que convidi al mateix temps a **ser testimonis.** **Volem una catequesi des de l'experiència,** però que aquesta mateixa experiència es faci **pregària i celebració comunitària.**

Volem, entre tots i amb sentit d'Església, demanar a l'Esperit de Crist Ressuscitat **que ens ensenyi els seus camins,** posant-hi de la nostra part tots aquells elements de revisió i de reflexió que ens poden ser útils, a fi que la nostra realitat —ampla i diversa— pugui ser il·luminada per la seva Paraula i els nostres cors convidats a esbrinar nous camins. Per aquest motiu, et suggerim que a l'hora de contestar aquesta enquesta ho facin des d'una **actitud** i des d'un **espai de pregària** perquè sigui el mateix Esperit que t'il·lumini. Ho farem en comunió.

Per a dur a terme aquesta revisió, farem els següents passos:

1.- Respondre personalment l'enquesta que acabes de rebre. Tens de temps per a fer-ho aquest mes d'abril. El dilluns, dia 30 d'abril l'has d'haver entregada al representant de la teva parròquia o centre en el Secretariat de Catequesi.

2.- Participar en l'**ASSEMBLEA DIOCESANA DE CATEQUISTES** que tindrà lloc el dissabte, dia 12 de maig, a les 5 del capvespre, a l'església parroquial d'Es Mercadal, on es donaran a conèixer els resultats de l'enquesta i es proposarà com seguir la reflexió per parròquies i arxiprestats.

3.- Participar en l'ASSEMBLEA ARXIPRESTAL, aportant-hi la reflexió que s'haurà fet per parròquies i centres i assenyalar els camins de futur. Amb el següent calendari:

— dimarts, dia 5 de juny: arxiprestat de Ciutadella.

— dimecres, dia 6 de juny: arxiprestat d'Alaior.

— dijous, dia 7 de juny: arxiprestat de Maó.

Amb tot l'agraïment,

LA DELEGACIÓ DIOCESANA DE CATEQUESI

ASSEMBLEA DELS CATEQUISTES

Primer, conèixer la realitat com és

El passat dissabte dia 12, es reuní a St. Martí d'Es Mercadal una assemblea de catequistes convocada per la Delegació diocesana de Catequesi. N'hi assistiren prop de 200. Feta una breu pregària «poble de Déu que viu de l'Evangelí», en Sebastià Taltavull, delegat diocesà donà a conèixer, en una primera i ràpida lectura, les principals dades recollides de l'enquesta feta recentment entre els catequistes. Dels 404 catequistes amb què compta la diòcesi, 221 han contestat l'enquesta (54'70%). La finalitat d'aquest sondeig és clara i explícita: fer una revisió a fons de la catequesi i dels catequistes en vistes a un replantejament d'acord amb l'evolució de la societat i de l'Església.

No estem en condicions d'oferir les dades exactes de l'enquesta. Només podem dibuixar un retrat-robot dels catequistes a partir de l'aproximació feta per aquesta primera lectura oferta a l'assemblea d'Es Mercadal.

Qui són, com són els catequistes

La mitjana d'edat és d'una quarantena d'anys, superior a la de fa deu anys (que era de 30); ha pujat doncs una mica, degut a que ara ja no hi ha gaires adolescents que facin catequesi, com era freqüent llavors. Predominen d'un bon tros les dones sobre els homes, i els casats o casades sobre els fadrins.

Tocant a la seva formació, a Ciutadella són més els qui assisteixen a l'escola de catequistes, mentre que a Maó i als pobles són més poquets els assistents a l'escola de teologia. La majoria tenen com a única i principal preparació la més immediata que ofereix cada parròquia. Al curset de principi de curs fet a Menorca n'hi assisteixen

bastants (més d'un 50%), mentre que als cursos de l'escola d'estiu de Catalunya i les Illes una representació cada any més minsa.

Els catequistes són poc llegidors de revistes, en general, i una majoria confessen sentir-se deficientment preparats. És en Bíblia i pedagogia que manifesten una més clara necessitat de formació.

Església i societat

Els catequistes se senten identificats amb l'Església, i entenen la catequesi més com una col·laboració que com un exercici de corresponsabilitat, i molt més que com a simples ajudants del rector. Aprecien la feina en equip i ja es dona poc el cas del catequista que va a la seva, desconnectat dels altres. Una majoria participen en d'altres grups cristians; la totalitat són practicants de missa dominical i participen en les altres celebracions i activitats de la parròquia. Tots consideren que el fet de ser cristià és un fet públic, que comporta ser reconegut com a tal, i requereix dedicar un temps als altres, complir les obligacions familiars i laborals i sobre perdonar les ofenses. Són més pocs els qui entenen que la fe demani un compromís ciutadà actiu i organitzat.

La catequesi i els problemes més vius

La catequesi s'assembla encara molt a una «classe» on el «mestre» reuneix els alumnes entorn d'una taula i els explica la lliçó. Hi ha un ús escàs dels audio-visuals, i quasi nul de vídeo. S'empra molt el llibre, i es comença a fer servir la Bíblia, encara que no massa.

En el col·loqui final es van insinuar una sèrie de problemes que els catequistes consideren més greus i que requereixen una solució valenta:

- dificultat de connectar amb els centres d'interès dels adolescents i joves.
- desinterès i indiferència d'una majoria de pares. Sovint la catequesi s'ha de fer «contra» l'ambient de ca seva.
- els al·lots vénen cansats perquè participen en moltes altres activitats extraescolars: esport, música, repassos, ballet...
- en algunes parròquies, la feina catequètica no és prou assumida i recolzada per la comunitat o pel capellà.
- és una catequesi poc dinàmica, poc connectada amb la vida. «Ensenyam més paraules que fets, a l'enrevés de com ho va fer Jesús», va remarcar un jove catequista.
- als adolescents i joves —sobretot— els agrada més la catequesi que no participar en la missa dominical.

Com a síntesi podem dir que els catequistes són conscients dels seus límits, però fan la seva tasca amb una fe perseverant, moltes vegades sense veure'n fruits. A partir de l'enquesta cada parròquia analitzarà i avaluarà la seva situació i després, per arxiprestats, es posarà tot en comú i es faran propostes. La Delegació ho recollirà i per al proper curs podrà impulsar la renovació que faci falta.

RESULTATS DE L'ENQUESTA

ASPECTES QUE HAN QUEDAT MÉS DESTACATS DE CARA AL FUTUR A PARTIR DE L'ENQUESTA

a) Plantejament de la catequesi en general

La catequesi no pot partir en aquests moments dels pressuposts de fa uns anys, quan la societat era majoritàriament religiosa. S'ha de fer i és de cada dia més urgent un treball d'evangelització directe que segurament diferirà allò que és un treball pròpiament catequètic. Açò suposa, per a tota l'organització catequètica, un canvi de mentalitat i una nova metodologia.

¿Com evangelitzar? Aquí hem de ser creatius: idear una programació i una metodologia d'evangelització que consideri tot el creixement cristià com un **procés**, tot assegurant-ne les **etapes**.

Aquest plantejament s'entén dins una **opció per a ser comunitat cristiana**, espai des del qual s'ha de projectar i animar l'evangelització. S'ha d'organitzar la parròquia, la comunitat a fi que tot parli, que tot sigui «significatiu». No és possible un replantejament de la catequesi en línia evangelitzadora si no prové d'un plantejament de tota la comunitat.

Aquesta opció evangelitzadora afecta especialment tota la pastoral sacramental.

Esteim en un moment de purificació que és, alhora, una **crida a la coherència**. Ens hem de demanar constantment: com puc (podem) fer gestos evangelitzadors? Hem d'admetre que allò que oferim sigui «evangelitzador». Per tant, hem de revisar i purificar tot allò que oferim i «ésser coherents amb allò que hem escoltat i descobert de Jesús».

A la catequesi hi hem d'anar **des de la vida** i començar per allò que és més elemental pressuposant tot allò de bo que hi ha en les persones i els valors evangèlics implícits que hi ha tant en les persones com en la societat.

Hem de invertir decididament la piràmide: optar, en la línia catequètica en general, pels **adults**. Ho hem dit molt, però es tracta d'unificar i concretar camins. Però que la

línia quedi clara i es noti a l'hora de prioritzar accions pastorals i a l'hora d'invertir-hi persones i esforços.

b) Els catequistes

És curiós constatar que en un temps de tanta i tanta reunió i trobada, allò que més hi manca es «formació». Per tant, un punt clau per assegurar la qualitat i coherència de tot el plantejament catequètic és la **formació dels catequistes**.

Concretant-ho, potenciar l'**Escola de Catequistes**, com a formació bàsica de tot catequista. I, al mateix temps tot allò que en sigui suport: els punts més destacats a l'enquesta han estat la **formació bíblica i pedagògica**.

Però, el motor indispensable és l'**espiritualitat** que ha de provenir del mateix ministeri catequètic. Al catequista se l'ha de convidar i se li ha de provocar des de la comunitat una **profunda experiència de fe**, a fi que pugui transmetre realment allò que viu.

Els catequistes han de superar tot individualisme, o fer la catequesi pel seu propi compte. La catequesi és una **acció de l'Església** i el catequista actua en comunió i en nom de l'Església.

c) Una nova metodologia

En aquest punt hem de ser molt concrets. Hem de sortir de les formes clàssiques i estàtiques de fer catequesi (que no s'assembli a una classe) i que pugui agafar molta més varietat de mètodes, dinàmiques, activitats, etc.

La mateixa forma d'emprar els textos ha de pendre una nova direcció: el text entès més com a material d'ajuda que no com a programació pròpiament dita. Açò suposa molt més dedicació i estudi per part dels catequistes i responsables de la catequesi, ja que s'ha de tenir totalment en compte la realitat concreta d'aquells que han de ser catequitzats (adults, famílies, joves, adolescents i infants).

Aquesta nova metodologia s'ha de concretar en cada moment del **procés catequètic**. És la feina a fer amb urgència. A Menorca hi comença a haver algunes experiències ben dignes de ser conegudes i compartides. El Secretariat mirarà de que sigui possible el seu coneixement.

d) Organització catequètica

L'organització de la catequesi ha de tenir en compte aquests punts:

- un acord d'organització, ja.
- campaments i trobades des de la catequesi per nivells (diocesà, interparroquial, parroquial) i també per edats o cicles.
- uns mínims que exigir per a ser catequista.
- cercar persones, hi ha un envelliment progressiu.
- unificar criteris en la formació dels catequistes. Escola bàsica i aprofundiment. Formació permanent.

Assegurar la preparació de la catequesi.

e) Celebració de la fe

S'ha constatat la separació existent entre la catequesi i la celebració de la fe, concretament en relació amb l'Eucaristia dominical. Hem de caminar decididament perquè la catequesi condueixi a la celebració i a la vivència del sentit pasqual de la vida del cristià. Posar molta força en aquesta dimensió festiva.

Tot açò té una repercussió directa en la manera com s'organitzen les celebracions de certs sacraments que van totalment lligats a la catequesi: baptisme, eucaristia (1a. comunió), confirmació i matrimoni.

f) Pares i famílies

Ha quedat del tot, destacat l'allunyament progressiu de les famílies i dels pares respecte del procés catequètic dels seus fills. Es demana un compromís de tota la diòcesi a l'hora de plantejar tot un treball amb els pares i amb les famílies. D'aquí, que una primera resposta, que ja està donant resultat a molts llocs, sigui la **catequesi familiar**. Hauria de ser ja la forma habitual per al començament de l'edat catequètica.

Punts claus a destacar

- Formació dels catequistes.
- Pares i famílies.
- Catequesi més dinàmica.
- Recuperació del sentit celebratiu de la fe.

CARTA DEL BISBE ELECTE DE SOLSONA ALS CATEQUISTES

Estimats catequistes,

Bé ho sabeu prou! Me n'he d'anar. I encara que tenguí alegria per tornar a la meua diòcesi nativa, sent també una pena per deixar la tan estimada Menorca. Jo he comprès que açò era voluntat de Déu i tots, bisbes inclosos, l'hem de seguir i acceptar.

Vos vull dir adéu amb aquest carta, que és la darrera, després de tantes com vos he escrit anys enrera, que vos envio com a Bisbe vostre de Menorca. Bé; ara pròpiament ja no som el Bisbe de Menorca, sinó el que veureu que pos a la firma final de la carta.

Continuau amb tot coratge la vostra feina catequística. Tants com sou, que per a mi éreu un gran goig, faceu aquesta tasca tan consoladora i tan eficaç per a la formació dels catequizands. No vos canseu mai de fer-la, i no solament a la catequesi sinó sempre i en totlloc, principalment en la vostra vida de cada dia, a casa, a la feina, a tot arreu.

Sabeu que sempre tindreu en mi un germà i un amic que vos ha estimat molt. Que vos dona gràcies per aquesta ajuda que li heu prestat i també pels bons exemples que m'heu donat. Ha après molt per a la meua vida de bisbe, aquí a Menorca.

I ja res més. La meua salutació i la meua cordial benedicció per a tots, són penyora de l'amor i de l'amistat que ens hem tingut i que continuarà sempre.

Amb tot afecte,

**Antoni, Administrador Diocesà de Menorca
i Bisbe electe de Solsona**

Ciutadella de Menorca, a 8 de març del 1990

ECONOMIA

COL·LECTES EXTRAORDINARIES DE L'ANY 1990

Parròquies Esglésies	C. FAM.	Seminari	Caritas	General	Domund	Església dioces.	TOTALS
CIUTADELLA							
(Total)	2.816.778	623.463	477.102	508.465	1.323.930	566.375	6.316.113
Catedral	504.373	153.145	258.849	232.486	268.210	220.000	1.637.063
St. Francesc	1.041.900	205.957	87.119	88.000	232.932	162.937	1.818.845
St. Esteve	93.851	28.505	17.719	36.911	113.439	22.930	313.355
St. Rafel	404.077	88.659	33.203	56.845	146.959	52.892	782.635
St. A.M. Claret	139.494	30.377	13.279	9.862	105.571	21.233	319.816
Sta. Clara	41.280	11.514	15.094	7.099	90.271	9.986	175.244
Ma. Auxiliadora	345.578	30.068	—	31.633	207.762	—	615.041
Carmelites mission.	24.700	13.000	11.000	14.200	13.550	10.000	86.450
H. Municipal	6.185	1.650	—	—	—	425	8.260
St. Miquel	116.515	38.102	23.677	14.322	62.418	42.871	297.905
St. Crist	38.825	22.486	17.162	17.107	82.818	23.101	201.499
Apostolat oració	60.000	—	—	—	—	—	60.000
Parròquies							
Esglésies	C. Fam.	Seminari	Caritas	General	Domund	Església Dioces.	TOTALS
MAÓ							
(Total)	1.848.393	672.713	922.557	337.138	1.183.894	612.557	5.577.252
Sta. Maria	427.225	104.650	230.000	144.717	333.163	195.500	1.435.255
St. Francesc	200.000	93.170	120.125	51.065	221.000	45.000	730.360
El Carne	488.000	214.200	266.600	12.561	228.625	63.150	1.273.136

Concepció	242.395	107.649	101.407	40.500	89.313	117.101	698.365
Sta. Eulàlia	51.000	10.000	15.000	5.000	17.000	10.000	108.000
St. Antoni	54.280	19.376	14.880	—	41.409	14.980	144.925
Llucmeçanes	50.313	4.749	19.486	26.020	35.555	31.558	167.681
St. Josep	53.036	28.069	36.519	—	42.835	20.578	181.037
R. Sanitaria	106.458	38.640	36.756	3.413	44.982	23.015	253.264
Concepcionistes	81.680	10.153	36.035	14.040	50.037	35.205	227.150
Verge de Gràcia	36.596	12.557	17.999	32.217	43.225	31.965	174.559
Sta. Àgueda	15.000	10.000	—	—	—	—	25.000
Consolació	42.410	19.500	27.750	7.605	36.750	19.505	153.520
SS.CC. Maria	—	—	—	—	—	5.000	5.000

Parròquies

Esglésies	C. Fam.	Seminari	Càritas	General	Domund	Església dioces.	TOTALS
FERRERIES	373.631	305.459	403.905	146.201	1.155.115	107.247	2.491.558
ALAIOR	480.672	274.460	280.830	160.019	480.738	160.675	1.837.394
FORNELLS	79.369	—	—	—	62.660	—	142.029
MERCADAL	769.696	87.696	24.653	107.274	114.274	41.226	1.144.819
TORO	25.237	21.662	11.895	22.017	35.317	25.731	141.859
ST. LLUÍS	125.200	47.700	75.640	90.668	64.100	28.900	432.208
ST. CLIMENT	120.000	26.600	22.000	22.000	44.000	19.000	253.600
ES CASTELL	369.000	70.000	80.725	38.440	61.100	30.365	649.630
ES MIGJORN	525.324	64.500	58.813	36.556	198.150	57.605	940.948
TOTALS	7.533.300	2.194.253	2.358.120	1.468.778	4.723.278	1.649.681	19.927.410

Distribució de la Col·lecta General de 1990

Cat. misioneros	87.000
Sta. Infancia	180.000
Hispano Amèrica	140.000
Clero Indígena	140.000
Tierra santa	127.000
Iglesia perseguida	85.000
Med. comunicació	95.000
Acció catòlica	78.000
O.S. San Pedro	120.000
Claustros necesit.	113.000
Emigrants	140.000
Curia episcopal	163.778

TOTAL

1.468.778

NECROLÒGICA

HA ESTAT CRIDAT A LA CASA DEL PARE

L'HERMANO JESÚS HERRANZ LÓPEZ, ha mort sobtadament el dia 25 de desembre de 1990, dia de Nadal, a l'edat de 46 anys.

Havia nascut a Alcoroches (Guadalajara), i com a Germà de La Salle havia treballat als Col·legis de Manacor, Pont d'Inca, Palma de Mallorca, Paterna i, des de l'any 1988, al de Maó.

A més a més de la seva dedicació a l'ensenyança, el germà Jesús col·laborava amb els escoltes d'Es Castell i s'havia fet corresponsable de la comissió de pastoral juvenil de l'arxiprestat de Maó. Tota la diòcesi agraeix aquest treball fet en entrega total fins el moment del seu traspàs.

Descansi en pau!

Edita: Bisbat de Menorca - Imprimeix: Editorial Menorca, S.A.